

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav pedagogiky a sociálních studií

Diplomová práce

Bc. Pavlína Dúbravová

**METODICKÁ ČINNOST V NÁVAZNOSTI NA VÝSLEDKY
PŘEZKOUMÁVÁNÍ HOSPODAŘENÍ OBCÍ PRO STAROSTY
A ÚČETNÍ OBCÍ**

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci „*Metodická činnost v návaznosti na výsledky
přezkoumávání hospodaření obcí pro starosty a účetní obcí*“ vypracovala samostatně
a použila jen uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci dne 4. dubna 2012

.....
vlastnoruční podpis

Děkuji Ing. Aleně Opletalové, Ph.D. za její podněty a rady, které mi poskytla při zpracování diplomové práce.

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Pavčina Dúbravová
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	Ing. Alena Opletalová, Ph.D
Rok obhajoby:	2012

Název práce:	Metodická činnost v návaznosti na výsledky přezkoumání hospodaření obcí pro starosty a účetní obcí
Název v angličtině:	A methodological approach towards the review outcomes of municipal administration and financing for mayors and municipal accountants
Anotace práce:	Diplomová práce se zabývá problematikou přezkumu hospodaření územních samosprávných celků. Teoretická část práce je věnována podrobné charakteristice vybraných právních předpisů. Empirická část je zpracována na dva úseky. První úsek je zpracován pomocí vlastního výzkumu a druhý dle popisu případových studií vybraných subjektů územních samosprávných celků. V závěru jsou navržena nápravná opatření daných porušení právních předpisů.
Klíčová slova:	územní samosprávný celek, přezkoumání hospodaření, příspěvkové organizace
Anotace v angličtině:	The thesis deals with the problems of the financial and administrating review of territorial self-governing units. The theoretical part of the thesis focuses on detailing the characteristics of the representative legal regulations. The empirical part is divided into two sections. In the first section the method of the personal research is used, whereas in the second section the author describes the territorial self-governing units by using chosen case studies. The conclusion contains suggestions for remedial actions of the specific breach of the applied legal regulations.

Klíčová slova v angličtině:	Territorial self-governing units, review of administration and financing, state-funded institutions
Přílohy vázané v práci:	bez příloh
Rozsah práce:	75 stran
Jazyk práce:	český

OBSAH

ÚVOD.....	4
1 CHARAKTERISTIKA OBCE V SOUVISLOSTI S PŘEZKOUMÁVÁNÍ HOSPODAŘENÍ OBCÍ.....	7
1.1 Charakteristické znaky obce.....	7
1.2 Hospodaření s majetkem obce.....	8
1.3 Finanční hospodaření obce.....	9
2 PŘEZKOUMÁVÁNÍ HOSPODAŘENÍ ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ.....	11
2.1 Předmět přezkoumání hospodaření.....	12
2.2 Hlediska přezkoumání hospodaření.....	15
2.3 Zabezpečení přezkoumání hospodaření.....	17
2.4 Předpoklady pro výkon přezkoumání.....	17
2.4.1 Práva a povinnosti kontrolorů.....	18
2.5 Přezkoumání auditorem.....	20
2.5.1 Výkon auditorské činnosti.....	21
2.5.2 Práva a povinnosti auditora.....	21
2.5.3 Zpráva auditora.....	22
2.6 Jednorázové a dílčí přezkoumání.....	22
2.7 Práva a povinnosti územních samosprávných celků.....	22
2.8 Osoby přibrané k přezkoumání.....	23
2.9 Osoby povinné poskytnout součinnost při přezkoumání.....	23
2.10 Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření a její náležitosti.....	24
2.11 Projednání zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření a její předání.....	26
3 HOSPODAŘENÍ ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ.....	27
3.1 Rozpočet územního samosprávného celku.....	27
3.1.1 Obsah rozpočtu.....	27
3.1.2 Rozpočtový proces.....	29
3.1.3 Závěrečný účet.....	31
3.2 Správní delikty při hospodaření územních samosprávných celků.....	31
4 PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ.....	33
4.1 Finanční hospodaření příspěvkové organizace.....	34
4.2 Peněžní fondy příspěvkové organizace.....	35
5 EMPIRICKÁ ČÁST.....	37

5.1	Kvantitativní výzkum porušení předmětu přezkoumání	37
5.1.1	Analýza porušení zákona o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí	38
5.1.2	Analýza porušení zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů	46
5.1.3	Analýza porušení zákona o obcích	51
5.1.4	Výzkum rizikovosti	53
5.1.5	Shrnutí	55
5.2	Případové studie územních samosprávných celků	56
5.2.1	Charakteristika obce	57
5.2.2	Rozpočet obce	58
5.2.3	Zřizované organizace	60
5.2.4	Majetek obce	61
5.2.5	Účetnictví a výkazy obce	62
	ZÁVĚR	70
	SEZNAM TABULEK	72
	SEZNAM GRAFŮ	73
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A DALŠÍCH PRAMENŮ	74

ÚVOD

Územní samosprávní celky získávají většinu svých finančních zdrojů z prostředků daňových poplatníků, a proto jim zákon o obcích ukládá povinnost, nechat si přezkoumat hospodaření za uplynulý kalendářní rok. Územně samosprávný celek si může nechat přezkoumat své hospodaření příslušným krajským úřadem nebo zvolit soukromou auditorskou společnost. Občané jsou o hospodaření obce či dobrovolného svazku obcí informováni prostřednictvím Závěrečného účtu, který musí územní samosprávní celek nejpozději do 30. června následujícího roku předložit ke schválení obecnímu či městskému zastupitelstvu. Součástí závěrečného účtu je i Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků. Závěrečný účet musí být zveřejněn po dobu 15 ti dnů na úřední desce obce i na elektronické úřední desce obce před zasedáním zastupitelstva a občané tak mohou podávat své připomínky.

Přezkoumávání hospodaření obcí a dobrovolných svazků obcí je upraveno v zákoně 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, který předepisuje předmět, hlediska, postup a pravidla provedení přezkoumání.

Motivací k volbě tématu mé diplomové práce „Metodická činnost v návaznosti na výsledky přezkoumání hospodaření obcí pro starosty a účetní obcí“, byla novelizace právních předpisů, zejména zákon o účetnictví a zákon o přezkoumání hospodaření obcí, jenž jsou účetní a starostové obcí povinni dodržovat. Zároveň v tomto tématu vidím velkou důležitost a to celostátní, jelikož přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků se týká všech obcí, měst a dobrovolných svazků v České republice.

Hlavní cíle diplomové práce jsou:

- Objasnit problematiku přezkumu hospodaření základních územně samosprávných celků.
- Definovat hlavní porušení právních předpisů, která vyplývají z jejich nedodržení v rámci hospodaření obcí a současně navrhnout opatření a postupy k odstranění těchto nedostatků.

V teoretické části diplomové práce byl stanoven následující dílčí cíl:

- Interpretovat vybrané zákony zabývající se pojmy obec, přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků, hospodaření územních samosprávných celků a příspěvkové organizace územních samosprávných celků.

V empirické části diplomové práce byly stanoveny tyto dílčí cíle:

- Klasifikovat pomocí vlastního výzkumu nejčastější porušení daných právních předpisů v jednotlivých letech 2009, 2010 a v 1. pol. roku 2011.
- Definovat otázku, zda přezkum hospodaření ovlivňuje hospodaření obcí.
- Provést vlastní rozbor na případových studiích obcí ze Zlínského kraje z jednorázového přezkoumání a dílčího přezkoumání hospodaření obcí.
- Sumarizovat rozdíly mezi malou obcí a velkou obcí při provádění přezkoumání hospodaření obcí.
- Na základě zjištěných nedostatků navrhnout nápravu daných porušení právních předpisů k jejich odstranění.

V teoretické části diplomové práce je mým cílem objasnění problematiky přezkumu hospodaření územních samosprávných celků a interpretace vybraných zákonů. Pro svou diplomovou práci jsem si vybrala zejména zákon o obcích, zákon o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí a v neposlední řadě zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Z důvodu souvislosti na studovaný obor Pedagogika-veřejná správa, jsem zařadila do své diplomové práce i kapitulu o zřizování příspěvkových organizací územním samosprávným celkem, jelikož obce jsou nejčastěji zřizovateli základních a mateřských škol v obci.

Praktická pasáž je rozdělena na dvě části, kde v první části jsem vytvořila vlastní výzkum z předložených Zpráv o výsledku přezkoumání hospodaření obcí Zlínského kraje za rok 2009, 2010 a 1. pol. roku 2011, které zpracovávají kontrolori Krajského úřadu Zlínského kraje. Výzkum je zaměřen na nejčastější porušení daných paragrafů právních předpisů, jenž jsou obce povinny respektovat. Zkoumání dále obsahuje popis výčtu chyb, kterých se obce dopouštějí. Ve druhé části jsou charakterizovány případové studie z oblasti přezkoumání obcí a to tím způsobem, že jsem si vybrala jednu obec, u níž kontrolori krajského úřadu provedli jednorázové přezkoumání hospodaření, a nebyl zjištěn žádný nedostatek. A druhou obec, u níž bylo realizováno dílčí přezkoumání kontroly krajského úřadu, a obec se dopustila hned několik porušení právních předpisů. Vybrané obce jsou zřizovateli mateřské či základní školy.

V závěru je sumarizován obsah daných zpráv s upozorněními na rizika, která vyplývají při nedodržení nezbytných právních předpisů a zároveň návrh opatření daných porušení, doporučení či dalších postupů k odstranění nedostatků.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CHARAKTERISTIKA OBCE V SOUVISLOSTI S PŘEZKOUMÁVÁNÍ HOSPODAŘENÍ OBCÍ

První kapitola zahrnuje charakteristické znaky obce, tzn., čím se obec vyznačuje, hospodaření obce s majetkem je další podkapitolou a poslední podkapitola se věnuje základům při finančním hospodaření obce.

Pro vymezení základních pojmů byl vybrán zákon o obcích č. 128/2000 Sb., který je pro první kapitolu směrodatný.

1.1 Charakteristické znaky obce

„Obec je veřejnoprávní korporací, tedy právnickou osobou, která je základní jednotkou veřejné správy. V tomto smyslu je projevem samosprávy i, v různé míře podle typu obce, státní správy. V některých zemích je obcí téměř každé město či vesnice, v jiných zemích je obvyklé, že obec je tvořena větším množstvím vesnic nebo že některá sídla mohou být součástí města“.

Zdroj: [online] [cit. 2012-03-02] Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Obec>

Dle zákona o obcích č. 128/2000 Sb., je označována obec jako **veřejnoprávní korporace**, která má svůj majetek a vystupuje v právních vztazích svým jménem. Označení veřejnoprávní korporace znamená, že je obec oddělena od státu, má vlastní právní subjektivitu jakožto postavení právnické osoby, dále má svůj vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu.

Mezi **orgány obce** patří zastupitelstvo, rada, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. Zastupitelstvo obce je voleno přímo občany obce. Zastupitelstvo si zvolí ze svých řad starostu obce a radu obce. Funkce člena zastupitelstva je funkcí veřejnou. Členům zastupitelstva, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolněni, náleží odměna, která je vyplácena obcí z rozpočtových prostředků. Neuvolněným členům zastupitelstva může být odměna též poskytnuta, zde záleží na rozhodnutí příslušného zastupitelstva.

Obec vykonává své záležitosti v **samostatné a přenesené působnosti**. Státní správa, která byla obci svěřena, je vykonávána obcí v přenesené působnosti. Do samostatné působnosti spadají úkoly, kterými obec spravuje své záležitosti. V samostatné působnosti jedná obec svým vlastním jménem a na vlastní zodpovědnost. O přenesené působnosti se mluví tehdy, když stát část svých povinností vyplývajících ze státní správy, přeneše na obec, která danou povinnost realizuje prostřednictvím svých orgánů. V samostatné působnosti vydává obec

obecně závazné vyhlášky, v přenesené působnosti vydává nařízení obce (Koudelka a kol., 2009, s. 12-28).

Zákon o obcích č. 128/2000 Sb., označuje za **občana obce** fyzickou osobu se státním občanstvím České republiky, která má v obci hlášený trvalý pobyt. Občan obce, který dosáhl věku 18 let má právo v obci volit a být volen do zastupitelstva obce, hlasovat v místním referendu, účastnit se veřejných zasedání zastupitelstva obce, vyjadřovat se k rozpočtu obce a k závěrečnému účtu. Občan obce může dále po zastupitelstvu obce požadovat projednání určité věci či záležitosti v samostatné působnosti. Tyto práva jsou přiznány i osobě, která dosáhla věku 18 let a na území obce vlastní nemovitost.

Území obce je součástí okresu, okresy spadají pod kraje a kraje tvoří území České republiky. Území České republiky představuje 6 250 obcí. Každá obec má svůj název, který vznikl z historických tradic (Koudelka a kol., 2009, s. 69-97).

1.2 Hospodaření s majetkem obce

Zákon o obcích říká, že obec musí svůj majetek využívat účelně a hospodárně. Musí pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. Majetek musí evidovat, chránit ho před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím.

Majetek obce představují finance (běžný účet, termínovaný účet, akcie, podílové listy), věci movité (budova obecního úřadu, zastávka, vybavení škol), věci nemovité (pozemky, chodníky, parky) a infrastruktura tzn. vodovody, kanalizace a osvětlení (Jech a kol, 2010, s. 47).

Hospodaření obce s finančními prostředky je upraveno zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Zejména tvorba, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků. Dále upravuje zřizování či zakládání právnických osob územních samosprávných celků. Tímto zákonem se více zabývám v kapitolách tři a čtyři mé diplomové práce.

Mezi **příjmy obce** se řadí i poplatky vybírané na základě obecně závazné vyhlášky stanovené obcí. Například se jedná o poplatek ze psů, poplatek ze vstupného, poplatek za užívání veřejného prostranství nebo poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. S tím souvisí povinnost sledovat, zda dlužníci včas a řádně plní své závazky. Jen zastupitelstvo obce může rozhodnout o prominutí dluhu nebo stanovení jeho splátkového kalendáře. V takovém případě musí zastupitelstvo obce přijmout k takové situaci usnesení, které musí být řádně odůvodněné.

Do této kapitoly spadá i problematika co se týká **záměr obce** prodat, směnit, darovat nebo pronajmout nemovitý majetek. Obec musí každý z výše uvedených majetkoprávních úkonů projednat v orgánu obce a záměr vyvěsit na úřední desce. Záměr musí obsahovat jen ty skutečnosti, které schválil příslušný orgán obce, tzn. jednoznačné definování, o jaký právní úkon se jedná (např. prodej, směna apod.), přesné definování nemovitosti, které se daný záměr týká (např. parcelní číslo) a záměr musí být písemný. Záměr musí být vyvěšen na úřední desce nejméně po dobu 15 dnů před rozhodnutím v příslušném orgánu obce. Dle zákona o obcích musí být cena sjednaná ve výši, která je v čase a místě obvyklá. V případě prodeje majetku obce za cenu nižší než je její výše v čase a místě obvyklá, musí být takové jednání náležitě odůvodněno, pokud není, označuje se takové jednání za protiprávní. V případě pronájmu bytů či hrobového místa je v zákoně o obcích upuštěno od povinnosti zveřejnění záměru (Koudelka a kol., 2009, s. 145 – 155).

1.3 Finanční hospodaření obce

Jelikož se obce v první polovině 90. let minulého století, dostávaly do platební neschopnosti, což způsobovalo exekuci jejich majetku, rozhodli se zákonodárci ke stanovení pravidel provedení přezkoumání hospodaření obce.

Dle zákona o obcích plyne obci povinnost, požádat si o **přezkoumání hospodaření** za uplynulý kalendářní rok příslušný krajský úřad, anebo zadat přezkoumání auditorovi či auditorské společnosti. V případě, že si obec nepožádá o provedení přezkoumání příslušný krajský úřad a ani nezadá provedení přezkoumání auditorovi, provede přezkoumání hospodaření obce příslušný krajský úřad. Přezkoumání hospodaření upravuje zákon č.420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, tento zákon je více popsán v následující kapitole dvě diplomové práce. Náklady na auditora je povinna obec uhradit ze svých finančních zdrojů.

Každá obec má povinnost po skončení kalendářního roku sestavit **závěrečný účet**, který obsahuje údaje o ročním hospodaření obce. Závěrečný účet musí být spolu se Zprávou o výsledcích přezkoumání hospodaření projednán v zastupitelstvu obce do 30. června následujícího roku. Zastupitelstvo musí při projednání závěrečného účtu přijmout usnesení, které obsahuje vyjádření souhlasu s celoročním hospodařením, a to bez výhrad nebo s výhradami. V případě schválení s výhradami musí zastupitelstvo přijmout nápravná opatření ke zjištěným chybám a nedostatkům. A zároveň musí vyvodit závěry vůči osobám, které se

podílely na způsobení škody proti obci. Návrh závěrečného účtu musí být před projednáním v zastupitelstvu obce vyvěšen nejméně 15 dnů na úřední desce.

Finanční hospodaření obce se řídí ročním rozpočtem a také rozpočtovým výhledem. Obec sestavuje roční rozpočet povinně, sestavení rozpočtového výhledu záleží na zvážení obce. Rozpočet obce se sestavuje zpravidla jako vyrovnaný, může být i schodkový nebo přebytkový. Obsahem rozpočtu jsou jeho příjmy, výdaje a financování. Rozpočtový výhled je pomocníkem při sestavování rozpočtu, především pro finanční plánování. Návrh rozpočtu musí být vhodným způsobem vyvěšen 15 dnů na úřední desce před projednáním v zastupitelstvu obce. Obce mají povinnost vést účetnictví podle zákona o účetnictví.

Dřív bylo provedení hospodaření rozděleno na dvě kategorie, podle počtu obyvatel. V dnešní době záleží jen na obci, pro jaké přezkoumání hospodaření se rozhodne. Buď zadá provedení přezkoumání auditorovi, nebo auditorské společnosti a nebo požádá o provedení přezkoumání krajský úřad. Auditora či auditorskou společnost si obec vybírá ze seznamu auditorů, který vede Komora auditorů v Praze. O provedení přezkoumání auditorem musí rozhodnout příslušný orgán obce, a to rada nebo zastupitelstvo (Koudelka a kol., 2009, s. 159 -171).

2 PŘEZKOUMÁVÁNÍ HOSPODAŘENÍ ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

Ve druhé kapitole diplomové práce je definován pojem přezkoumávání hospodaření, dále pak kdo přezkoumání provádí, na základě kterého zákona je přezkoumávání prováděno a jaká sankce hrozí za nedodržení povinnosti nechat si přezkoumání provést.

Zákon o obcích ukládá všem městům a obcím povinnost nechat si za uplynulý kalendářní rok přezkoumat hospodaření, tzn., jak nakládal s veřejnými finančními prostředky. Kterýkoliv územně samosprávný celek si může zvolit, kdo přezkoumání dané obce či dobrovolného svazku bude vykonávat. Přezkoumávání provádějí auditorské společnosti či krajské úřady. Přezkoumávající orgány jsou povinny postupovat podle zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných a dobrovolných svazků obcí.

„Přezkoumávání hospodaření představuje audit ročního hospodaření, kterému podléhají všechny územní rozpočty, respektive rozpočty územních samosprávných celků, dobrovolných svazků obcí, rozpočty regionálních rad regionů soudržnosti a rozpočty městských částí hlavního města Prahy“ (Jech a kol., 2010, s. 42 a 43).

Přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků, městských částí hlavního města Prahy, dobrovolných svazků obcí a Regionálních rad regionů soudržnosti upravuje zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

Územní samosprávné celky, Regionální rady regionů soudržnosti a dobrovolné svazky obcí jsou povinny dle § 17 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů si dát přezkoumat své hospodaření za uplynulý kalendářní rok.

Dle § 4 zákona č. 420/2004 Sb., musí obce a dobrovolné svazky obcí do 30. června kalendářního roku, za který má být přezkoumání hospodaření provedeno, požádat o provedení přezkoumání krajský úřad, který provádí přezkoumání v přenesené působnosti, anebo oznámí příslušnému krajskému úřadu, že se rozhodly zadat přezkoumání auditorovi či auditorské společnosti. V tomto případě náklady na přezkoumání uhradí obec ze svých rozpočtových prostředků. Dále musí obec s auditorem či auditorskou společností uzavřít písemnou smlouvu o provedení přezkoumání a nejpozději do 31. ledna následujícího roku oznámit tuto skutečnost krajskému úřadu.

Zpráva o výsledku přezkoumávání hospodaření je součástí závěrečného účtu, který je projednáván v orgánech územního samosprávného celku a orgánech dobrovolného svazku obcí. Projednání musí být provedeno do 30. června následujícího roku.

Pokud si územní samosprávný celek, dobrovolný svazek obcí či Regionální rada regionu soudržnosti nenechá přezkoumání za uplynulý kalendářní rok provést, je tento skutek definován jako porušení rozpočtové kázně podle § 22 odst. 3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů, kde hrozí pokuta až do výše 1 mil. Kč. Vyčíslená pokuta je příjmem státního rozpočtu. O její prominutí či snížení rozhoduje Ministerstvo financí.

V podkapitolách je analyzován předmět přezkoumání hospodaření; hlediska přezkoumání hospodaření; zabezpečení přezkoumávání hospodaření; předpoklady pro výkon přezkoumání; přezkoumání auditorem; jednorázové a dílčí přezkoumání; práva a povinnosti územních samosprávných celků; osoby přibrané k přezkoumání; osoby povinné poskytnout součinnost při přezkoumání; zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření a její náležitosti; projednání zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření a její předání.

Při analyzování jednotlivých okruhů přezkoumání hospodaření v rámci podkapitol se vychází ze zákona č. 420/2000 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných a dobrovolných svazků obcí.

2.1 Předmět přezkoumání hospodaření

Předmět přezkoumání upravuje § 2 zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. *„Předmětem přezkoumání jsou údaje o ročním hospodaření územního celku, tvořící součást závěrečného účtu podle zvláštního právního předpisu (§ 17 odst. 2 a 3 zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů)“.*

Dle jednotlivých rozdělení níže (§ 2 zákona č. 420/2004 Sb.), je velmi stručně s pomocí Rámcové náplně přezkoumání hospodaření obcí a dobrovolných svazků obcí na rok 2011, kterou vydal Krajský úřad Jihočeského kraje, odbor ekonomický, popsán předmět přezkoumání, tzn., co vlastně přezkoumávající orgán při provádění přezkumu kontroluje a čím se zabývá. Podrobnější analýza předmětu přezkoumání hospodaření obce je v kapitole tři diplomové práce.

Plnění příjmů a výdajů rozpočtu včetně peněžních operací, týkajících se rozpočtových prostředků, přezkoumávající orgán zkoumá, zda územní samosprávný celek:

- sestavil rozpočtový výhled zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet,
- v případě neschválení rozpočtu do konce kalendářního roku na nadcházející kalendářní rok, hospodařil podle rozpočtového provizoria, dle podmínek stanovených zastupitelstvem obce,
- vypracoval návrh rozpočtu v souladu se schváleným rozpočtovým výhledem, dle členění na jednotlivé položky a paragrafy rozpočtové skladby,
- prováděl změny rozpočtu rozpočtovými opatřeními, které byly schváleny příslušnými orgány územního celku,
- sestavil závěrečný účet s předepsanými náležitostmi dle § 17 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, jehož součástí byla zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření daného územního celku.

Finanční operace týkající se tvorby a použití peněžních fondů, zde přezkoumávající orgán kontroluje:

- schválení pravidel pro tvorbu a použití peněžního fondu a s tím související zásady, statuty a vnitřní předpisy,
- zahrnutí příjmů a výdajů peněžního fondu v rozpočtu.

Náklady a výnosy podnikatelské činnosti územního celku, přezkoumávající orgán prověřuje, zda územní samosprávný celek:

- má živnostenské oprávnění na činnost v souladu se živnostenským zákonem,
- vede účetnictví o podnikatelské činnosti odděleně od účetnictví územně samosprávného celku,
- výsledek podnikatelské činnosti byl promítnut do rozpočtu obce.

Peněžní operace, týkající se sdružených prostředků vynakládaných na základě smlouvy mezi dvěma nebo více územními celky, anebo na základě smlouvy s jinými právníckými nebo fyzickými osobami, přezkoumávající orgán zkoumá:

- zda územní samosprávný celek uzavřel a schválil v zastupitelstvu písemnou smlouvu o sdružení finančních prostředků.

Finanční operace, týkající se cizích zdrojů ve smyslu právních předpisů o účetnictví, přezkoumávající orgán kontroluje, zda územní samosprávný celek:

- schválil v zastupitelstvu přijetí smlouvy o úvěru, a zdali účetní jednotka správně o úvěru účtovala.

Hospodaření a nakládání s prostředky poskytnutými z Národního fondu a z dalších prostředků ze zahraničí poskytnutými na základě mezinárodních smluv, zde se přezkoumávající orgán zabývá:

- schválením rozpočtu, jenž musí obsahovat finanční prostředky, které jsou potřebné ke spolufinancování programu.

Vyúčtování a vypořádání finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, k rozpočtům krajů a k rozpočtům obcí, k jiným rozpočtům, ke státním fondům a k dalším osobám, kontrolující orgán prověřuje:

- finanční prostředky, jejichž přijetí musí být schváleno orgánem obce,
- zda jsou dodržovány podmínky stanovené ve smlouvě přijatých dotací či návratných finančních výpomocí.

Nakládání a hospodaření s majetkem ve vlastnictví územního celku, zde přezkoumávající orgán především zjišťuje:

- zda územní samosprávný celek vlastní majetek využívá hospodárně a účelně,
- eviduje majetek, chrání ho před zničením, poškozením, odcizením,
- sleduje své dlužníky, zda jim včas plní závazky a vymáhá od nich nedoplatky.

Nakládání a hospodaření s majetkem státu, s nímž hospodaří územní celek, přezkoumávající orgán prověřuje:

- zda územní samosprávný celek svěřený majetek od státu eviduje na podrozvahových účtech dle uzavřených smluv,
- pravidelně svěřený majetek inventarizuje.

Zadávání a uskutečňování veřejných zakázek, s výjimkou úkonů a postupů přezkoumaných orgánem dohledu podle zvláštního právního předpisu, přezkoumávající orgán ověřuje:

- dodržení zásad transparentnosti při uskutečňování veřejných zakázek,
- rovné zacházení a zákaz diskriminace při vyhodnocování veřejných zakázek,
- zařazení veřejné zakázky do odpovídajícího druhu veřejné zakázky podlimitní či nadlimitní.

Stav pohledávek a závazků a nakládání s nimi, kontrolní orgán zjišťuje:

- zda pohledávky a závazky byly inventarizovány,
- byly správně členěny dle splatnosti a účtovány.

Ručení za závazky fyzických a právnických osob, přezkoumávající orgán prověřuje:

- souhlas zastupitelstva obce či města při ručení za závazky fyzických a právnických osob,
- zajišťovací práva, která byla uvedena v dané smlouvě.

Při zastavování movitých a nemovitých věcí ve prospěch třetích osob, přezkoumávající orgán kontroluje:

- zda územní samosprávný celek nezastavil žádný majetek ve prospěch třetích osob.

Při zřizování věcných břemen k majetku územního celku, se ověřuje:

- uzavření smlouvy o věcné břemeno, zda obsahovala dobu, na kterou se věcné břemeno zřizuje,
- byl učiněn vklad do katastru nemovitostí,
- obec věcná břemena eviduje na příslušných analytických účtech.

Účetnictví vedené územním celkem, prověřuje přezkoumávající orgán:

- všechny skutečnosti, které byly zavedeny do účetnictví, především průkaznost účetních zápisů,
- souvislost mezi účetnictvím a rozpočtem.

2.2 Hlediska přezkoumání hospodaření

Dle § 2 zákona č. 420/2004 Sb., se předmět přezkoumání ověřuje zejména z hlediska dodržování povinností stanovených zvláštními právními předpisy, soulad hospodaření s finančními prostředky ve srovnání s rozpočtem, dodržení účelu poskytnuté dotace či

návratné finanční výpomoci a podmínek jejich použití, věcné a formální správnosti dokladů o přezkoumávaných operacích. Jedná se o předpisy, které se zabývají finančním hospodařením územních celků, hospodařením s jejich majetkem, účetnictvím, odměňováním a další.

Dodržování povinností stanovených zvláštními právními předpisy:

- předpis o finančním hospodaření územních celků – **Zákon č. 250/2000 Sb.**, ve znění pozdějších předpisů;
- předpisy o hospodaření s jejich majetkem - **§ 38 zákona č. 128/2000 Sb.**, ve znění pozdějších předpisů, **§ 17 zákona č. 129/2000 Sb.**, ve znění pozdějších předpisů, **§ 35 zákona č. 131/2000 Sb.**, ve znění pozdějších předpisů;
- předpisy o účetnictví – **Zákon č. 563/1991 Sb.**, o účetnictví ve znění pozdějších předpisů, **vyhláška č. 410/2009 Sb.**;
- předpisy o odměňování – **nařízení vlády č. 330/2003 Sb.**, o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, **nařízení vlády č. 37/2003 Sb.**, o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstva, ve znění pozdějších předpisů (Peterová, 2008, s. 68).

Soulad hospodaření s finančními prostředky ve srovnání s rozpočtem:

- kontrola vazeb mezi poskytnutými prostředky a schváleným rozpočtem;
- plynulost průběžné účetní a další evidence a její formální správnost (Peterová, 2008, s. 68).

Dodržení účelu poskytnuté dotace nebo návratné finanční výpomoci a podmínek jejich použití:

- kontrola dotace a její evidence v účetnictví;
- kontrola dodržení věcné správnosti při využití dané dotace;
- kontrola vrácení zpět nevyčerpaných prostředků z dotace;
- kontrola dodržení stanoveného termínu při realizaci dotovaného projektu (Peterová, 2008, s. 68).

Věcné a formální správnosti dokladů o přezkoumávaných operacích.

- kontrola operací zachycených v účetnictví;

- kontrola pokladních dokladů a knih;
- kontrola přijatých a vystavených faktur (Peterová, 2008, s. 68).

2.3 Zabezpečení přezkoumává hospodaření

V této podkapitole jsou shrnuty informace, které se týkají způsobu zabezpečení přezkoumání hospodaření. Obce a města mají možnost si zvolit způsob provedení přezkoumání, a to buď auditorskou společností, jejíž služby jsou zpoplatněny nebo krajským úřadem, který přezkoumání provádí v přenesené působnosti.

Dle § 4 zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření mají obce možnost si zvolit subjekt, který přezkoumání dané obce provede, tzn. krajský úřad nebo auditorská společnost. Obce a dobrovolné svazky obcí požádají krajský úřad do 30. června každého kalendářního roku a nebo krajskému úřadu oznámí, že se rozhodly zadat přezkoumání auditorovi. Krajský úřad provede přezkoumání hospodaření v přenesené působnosti a vypracuje časové plány přezkoumání na období od sestavení plánu do 30. června následujícího roku. Dále zpracovávají i plány přezkoumávání obcí, které se rozhodly zadat přezkoumání auditorovi či auditorské společnosti, tyto přehledy zasílají krajské úřady a Magistrát hlavního města Prahy Ministerstvu financí do 21. června každého kalendářního roku.

Hlavní město Praha požádá do 30. června o přezkoumání hospodaření Ministerstvo financí nebo zašle oznámení, že se rozhodli zadat přezkoumání auditorovi či auditorské společnosti.

Městské části hlavního města Prahy mohou volit mezi Magistrátem hlavního města Prahy a nezávislým auditorem. Do 30. června požádají o provedení přezkoumání Magistrát hlavního města Prahy nebo oznámí, že jejich přezkoumání provede auditor či auditorská společnost.

Dle § 42 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) plyne obci povinnost uhradit náklady na auditora ze svých prostředků v rozpočtu. Za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce odpovídá starosta (Peterová, 2008, s. 63 a 64).

2.4 Předpoklady pro výkon přezkoumání

Osoba, která přezkoumání provádí, musí splňovat předpoklady pro výkon přezkoumání. Mezi předpoklady výkonu přezkoumání se především řadí vzdělávání, které musí být úplné střední s maturitou, praxe, jenž souvisí s předmětem přezkoumání nejméně po dobu 3 let a bezúhonnost po dobu 3 let nejméně. Kontroloři krajských úřadů po nástupu do pracovního poměru mají povinnost do 18 měsíců složit zkoušky odborné způsobilosti, které se skládají ze

dvou částí obecná a zvláštní písemně a po úspěšném složení písemné části následuje část ústní.

V obecné části zkoušky jsou zahrnuty základní znalosti veřejné správy, zákona o obcích, zákona o krajích, zákona o hlavním městě Praze a správní řád.

Zvláštní část zkoušky ověřuje znalosti právních předpisů potřebných pro výkon přezkoumání hospodaření, a to například zákon o rozpočtovém určení daní, zákon o rozpočtové skladbě, zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zákon o místních poplatcích, daňový řád, rozpočtová pravidla, zákon o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

Zdroj: [online] [cit. 2012-02-26] Dostupné z: <http://www.institutpraha.cz/prubeh-overeni-zvlastni-odborne-zpusobilosti-zkouskou>

Dle § 5 zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, Ministerstvo financí pověří výkonem přezkoumání státní zaměstnanec zařazené v tomto ministerstvu, územní finanční orgán státní zaměstnanec zařazené v tomto orgánu, krajský úřad zaměstnanec kraje a Magistrát hlavního města Prahy zaměstnanec hlavního města Prahy, dále jen kontrolor.

Povinnost přezkoumávajícího orgánu je oznámení územně samosprávnímu celku nejpozději 5 dnů přede dnem zahájení kontroly jméno osoby pověřené provedením přezkoumání a datum zahájení kontroly.

Přezkoumání nemohou vykonávat osoby, u nichž je pochybnost o podjatosti k předmětu kontroly, k územnímu celku či zaměstnancům nebo členům zastupitelstva. Pokud se územní celek dozví tuto skutečnost, je povinen bezodkladně namítnout tuto překážku přezkoumávajícímu orgánu. Přezkoumávající orgán musí námitku prověřit okamžitě bez zbytečného odkladu. Pokud přezkoumávající orgán zjistí, že je námitka oprávněná, pověří provedení přezkoumání jiného kontrolora, v opačném případě sdělí územnímu celku, že je námitka neopodstatněná.

2.4.1 Práva a povinnosti kontrolorů

Upravuje § 6 zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. Pro diplomovou práci bylo vybráno pár důležitých práv a povinností, které jsou kontrolorům při své činnosti povinni dodržovat.

Kontrolor při své činnosti je oprávněn požadovat:

- vstup do objektů, na pozemky a do jiných prostor, pokud souvisí s předmětem přezkoumání,
- náhled do písemností a jiných nosičů dat, obsahující související informace s přezkoumáním, pořizovat si jejich kopie a v nutných případech zajišťovat originály písemností a dalších nosičů dat,
- poskytnutí technického vybavení, materiální a technické zabezpečení pro výkon přezkoumání,
- zajištění součinnosti zaměstnanců a členů volených v orgánech územního celku, jejichž účast je při přezkoumání nutná,
- předložení ve stanovené lhůtě účetních dokladů a dalších originálů písemností, které souvisí s předmětem kontroly,
- poskytnutí obeznámení s výsledky předcházejících přezkoumání a dalších finančních kontrol, které byly provedeny dle Zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů kalendářním roce, za které je přezkoumání prováděno (Peterová, 2008, s. 70).

Kontroloři při své činnosti jsou povinni:

- oznámit starostovi, primátorovi, primátorovi hlavního města Prahy, hejtmanovi, osobě určené stanovami dobrovolného svazku obcí, předsedovi Regionální rady nebo osobě jím pověřené, zahájení přezkoumání,
- při přezkoumání se prokázat písemným pověřením a služebním průkazem,
- postupovat tak, aby při přezkoumání byl zjištěn skutečný stav věci,
- zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, které byly při přezkoumání zjištěny,
- v případě vyžádání originálů či kopií dokladů písemností nebo nosičů dat, písemně potvrdit jejich převzetí, pokud jsou zajištěny originály dokumentů, musí být územnímu samosprávnému celku ponechány kopie daných dokladů,
- zajišťovat o průběhu přezkoumání spisovou dokumentaci,
- pořádat zápisy z jednotlivých dílčích přezkoumání a zprávu o výsledku přezkoumání hospodaření,
- seznámit územní celek s výsledkem dílčích přezkoumání za účelem přijetí opatření k nápravě zjištěných chyb a nedostatků v nich uvedených,

- předat územnímu celku podepsaný návrh zprávy kontrolorem pověřeným k provedení přezkoumání,
- umožnit územnímu samosprávnému celku podat k návrhu zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření písemné stanovisko do 30 pracovních dnů od předání návrhu zprávy, stanovisko se doručuje kontrolorovi pověřenému řízením přezkoumání,
- prověřit námitky uplatněné ve stanovisku a písemné závěry z toho prověření, podepsané kontrolorem pověřeným řízením přezkoumání nebo jeho nejbližším nadřízeným, předat územnímu celku a projednat je s ním bez zbytečného odkladu, nejpozději do 15 dnů od doručení stanoviska, pokud územním celkem v odůvodněném případě nedohodne kontrolor pověřený řízením přezkoumání lhůtu delší,
- předat územnímu celku konečné znění zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření (Peterová, 2008, s. 71).

Pokud kontrolor pověřený provedením přezkoumání zjistí trestný čin, postupuje podle zvláštního právního předpisu a okamžitě tuto skutečnost oznámí písemně příslušnému zastupitelstvu či statutárnímu orgánu dobrovolného svazku obcí.

2.5 Přezkoumání auditorem

Pokud se obec nebo dobrovolný svazek obcí rozhodne zadat přezkoumání auditorovi je povinen uzavřít písemnou smlouvu o poskytnutí auditorské služby. Náležitostmi jsou předmět a hlediska přezkoumání a obsah zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření dle § 2, 3 a 10 zákona č. 420/2004 Sb., a dále lhůta předání této zprávy.

O uzavření smlouvy s auditorem informuje územní samosprávný celek příslušný krajský úřad bez zbytečného odkladu do 31. ledna následujícího roku.

Nesplnění povinnosti požádat krajský úřad o provedení přezkoumání či zadat přezkoumání auditorovi, oznámí příslušný přezkoumávající orgán příslušného územního celku, nebo orgánu svazku obcí do 28. února následujícího roku a přezkoumání vykoná.

Přezkoumávající orgán (Ministerstvo financí, krajský úřad, Magistrát hlavního města Prahy) písemně oznámí územnímu samosprávnému celku nejpozději 5 dnů přede dnem zahájení počátku přezkoumání a jméno kontrolora pověřeného k provedení přezkoumání (Peterová, 2008, s. 69 a 70).

2.5.1 Výkon auditorské činnosti

Auditorskou činnost vykonává auditorská společnost prostřednictvím konkrétního statutárního auditora. Auditor je fyzická osoba, které bylo Komorou auditorů České republiky vydáno auditorské oprávnění.

Oprávnění se vydává osobě, která získala vysokoškolské vzdělání, má způsobilost k právním úkonům, je bezúhonná, účastnila se po dobu 3 let při penzu 35 hodin týdně praxe jako asistent auditora, složila auditorskou zkoušku, nebyla vyškrtuta v posledních 10 letech ze seznamu auditorů a nebylo jí odebráno osvědčení, uhradila poplatky, nemá nedoplatek na daních nebo odvodech, složila slib auditora a nevykonává další výdělečnou činnost se znaky podnikání (Králíček, 2009. s. 6 a 7).

Auditorská zkouška se skládá s orientací na všeobecné účetní teorie a zásady, právní požadavky a standarty vztahující se k přípravě účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky, mezinárodní účetní standardy, finanční analýza, nákladové a manažerské účetnictví, řízení rizik a vnitřní kontrola, obchodní právo, insolvenční právo, finanční právo, právo obchodních společností, pracovní právo, právo sociálního zabezpečení, informační a výpočetní systémy, podniková, všeobecná a finanční ekonomie, matematika, statistika a zásady finanční ekonomie (Králíček, 2009. s. 7 a 8).

2.5.2 Práva a povinnosti auditora

Auditor je povinen dodržovat vnitřní předpisy Komory auditorů České republiky, mezinárodní auditorské standardy, nenařizovat změny a opravy, které vykazují účetní jednotky, platit povinný příspěvek na činnost Komory a spolupracovat s Radou při výkonu veřejného dohledu nad auditem.

Účetní jednotka je povinna poskytnout auditorovi součinnost, veškeré požadované doklady, které souvisí s provedením auditu, potřebné informace a vysvětlení pro řádné vykonání auditorské činnosti. Auditor může být přítomen při provádění inventarizaci majetku a závazků. Oprávnění auditora je za auditorskou činnost požadovat úplatu.

Pokud auditor při provádění auditorské činnosti zjistí skutečnosti, které nasvědčují spáchání hospodářského trestného činu, trestných činů úplatkářství nebo trestných činů proti majetku musí neprodleně písemně informovat statutární i dozorčí orgán účetní jednotky nebo zastupitelstvo územního samosprávného celku (Králíček, 2009. s. 37-39).

2.5.3 Zpráva auditora

Zpráva je konečný výstup práce auditora, který pojímá informace o finanční situaci účetní jednotky. Obsahuje úvod, rozsah provedeného povinného auditu, výrok auditora a popis skutečností, které nejsou obsaženy ve výroku. V úvodu je uvedeno jméno, příjmení auditora, číslo auditorského oprávnění, adresa pobytu nebo podnikání a identifikaci účetní závěrky. Zpráva je vyhotovena v písemné podobě a podepsána auditorem. Povinností auditora je projednání zprávy se statutárním orgánem účetní jednotky. Vést v průběhu kontroly spis, který musí být po dobu 10 let archivován. Do spisu může nahlížet jen auditor skupiny, Dozorčí a Kárná komise Komory, členové Prezidia, soud a orgány činné v trestním řízení (Králíček, 2009. s. 34-36).

2.6 Jednorázové a dílčí přezkoumání

Přezkoumávající orgán provádí jednorázové přezkoumání za celý kalendářní rok nebo provede dílčí v průběhu kalendářního roku. Dílčí přezkoumání se zpravidla provádí u obcí, které mají více jak 800 obyvatel a vykazují hospodářskou činnost.

Na základě plánu dle § 4 odst. 4 zákona č. 420/2004 Sb., jsou vykonávány do konce kalendářního roku dílčí přezkoumání za předchozí část kalendářního roku a po skončení kalendářního roku se vykonávají dílčí přezkoumání za zbývajících část předchozího kalendářního roku a jednorázová přezkoumání za celý předchozí kalendářní rok.

Jednorázové přezkoumání může být provedeno u obcí, které nevykazují hospodářskou činnost a mají počet obyvatel menší než 800 osob. Rozhodující je počet obyvatel přihlášených v obci k trvalému pobytu ke dni 1. ledna kalendářního roku, jehož se přezkoumání týká. V ostatních územně samosprávných celcích se uskutečňuje dílčí přezkoumání.

2.7 Práva a povinnosti územních samosprávných celků

Se zvolením si provedení přezkoumání hospodaření vznikají územnímu samosprávnému celku určitá práva a povinnosti, jenž jsou v této podkapitole velmi stručně definovány. Podrobněji jsou tato práva a povinnosti specifikovány v § 7 zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

Právo územního samosprávného celku při přezkoumání hospodaření:

- být seznámen se zahájením a počátkem přezkoumání,
- být předem informován o přibráných osobách,

- být seznámen se zprávami, které byly vyhotoveny při dílčích přezkoumáních,
- být seznámen se zprávou o výsledku přezkoumání hospodaření a obdržet jeden stejnopis (Peterová, 2008, s. 72).

Územní celek je povinen připravit podmínky pro provedení přezkoumávání:

- umožnit osobám pověřeným k provedení přezkoumání hospodaření vstup do prostor, objektů a na pozemky, které souvisí s předmětem přezkoumávání,
- poskytnout kontrolorům a osobám přizvaným k provedení přezkoumání technické a materiální zabezpečení v nezbytném rozsahu,
- zajistit asistenci svých zaměstnanců, pokud je potřeba i členů volených v orgánech územního celku, při přezkoumání (Peterová, 2008, s. 72).

V případě porušení některých výše uvedených podmínek pro provedení přezkoumání hrozí územnímu samosprávnému celku pokuta do výše 50 000 Kč (Peterová, 2008, s. 76).

2.8 Osoby přibrané k přezkoumání

Přezkoumávající orgán může přibrat další osoby, jejichž účast je při přezkoumání nutná, o přibraných osobách musí být předem informován územně samosprávný celek.

Dle § 8 zákona č. 420/2004 Sb., k provedení odborného posouzení věci může přezkoumávající orgán přibrat další osoby, znalce či odborné experty. *Při jejich výběru je přezkoumávající orgán povinen dbát práv a právem chráněných zájmů územního samosprávného celku* (Peterová, 2008, s. 73).

- Vedoucí zaměstnanec, který zajišťuje pověření kontrolorů k provedení přezkoumání, schválí přibrané osoby, vystaví jim písemné pověření, informuje písemně územní samosprávný celek alespoň 5 pracovních dnů před zahájením přezkoumání. Pověření se vystavuje na potřebný rozsah přezkoumání a na nezbytnou dobu. Přibrané osoby jsou předem poučeny o právech a povinnostech při provádění přezkoumání (Peterová, 2008, s. 73).

2.9 Osoby povinné poskytnout součinnost při přezkoumání

Mezi osoby, které jsou povinné poskytnout součinnost při přezkoumání, se zejména řadí osoby, které dodávaly pro obec či město zboží, prováděly práce či se na těchto pracích

nějakým způsobem podílely. Součinnost kontrolorům je povinná poskytnout i příspěvková organizace, kterou obec či město zřizuje.

Dle § 9 zákona č. 420/2004 Sb., je osobou povinnou poskytnout potřebnou součinnost při přezkoumání právnická nebo fyzická osoba, která pro územní samosprávný celek dodává nebo dodala zboží, provádí nebo prováděla práce, či poskytuje nebo poskytovala služby, eventuálně se na těchto službách podílela.

Pokud zjistí kontrolor u územního celku nesrovnalost v dokladech, je povinná osoba předložit na vyžádání kontrolora pověřeného provedením přezkoumání doklady v nezbytném rozsahu ke zjištění dané operace. Kontrolor je povinen písemně potvrdit převzetí vyžádaných dokladů v případě převzetí originálů, musí kontrolor povinné osobě zanechat kopie dokladů.

Zřízená příspěvková organizace je též povinná poskytnout územnímu samosprávnímu celku součinnost. U příspěvkové organizace kontroluje přezkoumávající orgán hospodaření a nakládání s majetkem dále i příspěvky, které jim byly poskytnuty z rozpočtu územního samosprávního celku (Peterová, 2008, s. 73).

2.10 Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření a její náležitosti

Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření obsahuje zejména název územního celku, u něhož bylo přezkoumání provedeno, jméno kontrolora, který přezkoumání provedl, datum provedení přezkoumání hospodaření, období, které bylo přezkoumáváno, osoba či osoby, které zastupovaly obec nebo město, písemnosti, které byly přezkoumávány, zjištěné chyby a nedostatky a závěr.

Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření se vyhotovuje na základě podkladů z dílčích přezkoumávání nebo na základě výsledků jednorázového přezkoumání.

Údaje, které musí být ve Zprávě o výsledku přezkoumání hospodaření uvedeny, upravuje § 10 zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí (Peterová, 2008, s. 73).

Zpráva musí obsahovat:

- identifikační údaje – název územního celku, jména a funkce kontrolorů zúčastněných na přezkoumávání a příbraných osob, místo, kde se přezkoumávání uskutečnilo, období, v němž přezkoumávání probíhalo, rok za který bylo přezkoumávání prováděno, datum vyhotovení zprávy o výsledku přezkoumávání,

- popis zjištěných chyb a nedostatků, včetně uvedení povinností stanovených zvláštními právními předpisy, nebo jiných hledisek přezkoumání, které nebyly dodrženy,
- označení dokladů a jiných materiálů, ze kterých zjištění vychází,
- závěr přezkoumání,
- podpisy kontrolorů zúčastněných na přezkoumání a datovanou doložku o převzetí zprávy představitelem územního samosprávného celku s podpisem (Peterová, 2008, s. 73).

Závěr zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření musí obsahovat vyjádření, zda při přezkoumání:

- nebyly zjištěny chyby a nedostatky, nebo
- byly zjištěny chyby a nedostatky, které nemají závažnost nedostatků uvedených pod písmenem c) § 10 zákona č. 420/2004 Sb., anebo
- byly zjištěny chyby a nedostatky, spočívající
 - v porušení rozpočtové kázně,
 - v neúplnosti, nesprávnosti nebo neprůkaznosti vedení účetnictví,
 - v pozměňování záznamů nebo dokladů v rozporu se zvláštními právními předpisy,
 - v porušení povinností nebo překročení působnosti územního celku stanovených zvláštními právními předpisy,
 - v neodstranění nedostatků zjištěných při dílčím přezkoumání nebo při přezkoumání za předcházející roky, nebo
 - v nevytvoření podmínek pro přezkoumání, znemožňující splnit požadavky předmětu a hlediska přezkoumání (Peterová, 2008, s. 74).

Mezi povinnou náležitost závěru zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření patří upozornění na případná rizika, která lze dokázat ze zjištěných chyb a nedostatků, podíl pohledávek a závazků na rozpočtu územního celku a podílu zastaveného majetku územního celku.

Přílohou je i stanovisko územního celku k návrhu zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření, které bylo kontrolorovi doručeno.

Kontrolor pověřený řízením přezkoumání má povinnost zajistit řádné a brzké vypracování zprávy o výsledku přezkoumání.

Územní samosprávný celek je povinen přijmout opatření k nápravě chyb a nedostatků, které byly zjištěny při dílčím přezkoumání. O přijatém opatření musí při závěrečném přezkoumání informovat přezkoumávající orgán (Peterová, 2008, s. 74 – 75).

2.11 Projednání zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření a její předání

Projednání Zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření provádí kontrolor pověřený provedením přezkoumání se zástupcem územního samosprávného celku.

Projednání zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření dle § 11 zákona č. 420/2004 Sb., provede pověřený kontrolor řízením přezkoumání se starostou, u statutárního města s primátorem, u hlavního města Prahy s primátorem hlavního města Prahy, u kraje s hejtmanem kraje, u dobrovolného svazku obcí s osobou určenou stanovami dobrovolného svazku obcí a u Regionální rady regionu soudržnosti s jejím předsedou a předá jim stejnopis zprávy (Peterová, 2008, s. 75).

3 HOSPODAŘENÍ ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

Tato kapitola se podrobněji zabývá předmětem přezkoumání z hlediska hospodaření, na který je odkazováno v kapitole 2.1 Předmět přezkoumání hospodaření.

Kapitola je rozdělena na podkapitoly rozpočet a správní delikty při hospodaření územních samosprávných celků. V této části diplomové práce jsou dále zahrnuty informace, které se týkají obsahu rozpočtu, rozpočtového procesu a závěrečného účtu.

Finanční hospodaření územních samosprávných celků je upraveno zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, zejména tvorba, obsah, funkce a postavení rozpočtu územního samosprávného celku. Rozpočet je hlavním prostředkem hospodaření územních samosprávných celků. Při sestavování rozpočtu musí zastupitelstvo obce či města vycházet z rozpočtového výhledu, ve kterém jsou zahrnuty příjmy, výdaje i závazky (Peterová, 2008, str. 6).

V této kapitole při definování jednotlivých okruhů hospodaření územních samosprávných celků je čerpáno ze zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

3.1 Rozpočet územního samosprávného celku

Rozpočet územního samosprávného celku je základním finančním plánem, který řídí financování působnosti obce či města. Rozpočet se sestavuje na jeden kalendářní rok. Hlavním cílem rozpočtu je co nejefektivněji využít získané finanční zdroje.

Při sestavování ročního rozpočtu by mělo zastupitelstvo vycházet z rozpočtového výhledu. Avšak v zákoně je uvedeno, že zastupitelstvo z rozpočtového výhledu pouze vychází, to znamená, že není vázáno při sestavování rozpočtu rozpočtovým výhledem a může rozpočet přijmout i v odlišné podobě včetně důvodu, proč tak učinil (Peterová, 2008, s.8).

Rozpočet se sestavuje jako vyrovnaný, může být i přebytkový a schodkový. Přebytek rozpočtu se převádí do dalšího roku ke krytí rozpočtových výdajů nebo do peněžních fondů. Schodkový rozpočet může být schválen, pokud bude schodek uhrazen z přebytku minulých let, úvěrem, smluvně zabezpečenou půjčkou, návratnou finanční výpomocí nebo výnosem z prodeje komunálních dluhopisů územního samosprávného celku (Nováková, 2011, s. 30).

3.1.1 Obsah rozpočtu

Do rozpočtu jsou zahrnuty příjmy, výdaje, ostatní peněžní operace, včetně tvorby a použití peněžních fondů, v případě, že neprobíhají mimo rozpočet. Příjmy a výdaje jsou sledovány

v rozpočtové skladbě, která je pro územní samosprávný celek závazná (Nováková, 2011, s.31).

Dle rozpočtové skladby jsou příjmy rozděleny do čtyř tříd, z nichž první třída je tvořena daňovými příjmy, druhá třída se skládá z nedaňových příjmů, třetí třída obsahuje kapitálové příjmy a čtvrtá třída zahrnuje přijaté transfery.

V rozpočtové skladbě hned na příjmy navazují výdaje, které jsou označeny pátou třídou, a zahrnují běžné výdaje, šestá třída obsahuje kapitálové výdaje, sedmá třída se nepoužívá, poslední osmá třída pojímá financování.

Příjmy a výdaje se dále dle rozpočtové skladby třídí z hlediska odpovědnostního, druhového, odvětvového a konsolidačního.

Podle správců kapitol se třídí příjmy a výdaje z hlediska **odpovědnostního** (např. kapitola 301 Kancelář prezidenta, kapitola 334 Ministerstvo kultury, kapitola 358 Ústavní soud a kapitola 396 Státní dluh).

Druhové třídění příjmů a výdajů jsem uvedla výše, první třída daňové příjmy, druhá třída nedaňové příjmy, třetí třída kapitálové příjmy, čtvrtá třída přijaté transfery, pátá třída běžné výdaje, šestá třída kapitálové výdaje a osmá třída financování.

Z hlediska **odvětvového** jsou tříděny příjmy a výdaje podle odvětví:

- první skupina zemědělství, lesní hospodářství a rybářství,
- druhá skupina průmyslová ostatní odvětví hospodářství,
- třetí skupina služby pro obyvatelstvo,
- čtvrtá skupina sociální věci a politika zaměstnanosti,
- pátá skupina bezpečnost státu a právní ochrana,
- šestá skupina všeobecná veřejná správa a služby.

Z hlediska **konsolidačního** se třídí výdaje uskutečňované uvnitř soustavy veřejných rozpočtů (vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě).

Dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, je výčet příjmů a výdajů vymezen pouze příkladně. Níže uvádím dle zákona č. 250/2000 Sb., základní seznam příjmů a výdajů územního samosprávného celku.

Příjmem rozpočtu územního samosprávného celku jsou:

- příjmy z vlastního majetku, které vznikají prodejem či pronájmem,
- příjmy z výsledků vlastní činnosti,
- příjmy z hospodářské činnosti,

- výnosy z místních poplatků,
- dotace ze státního rozpočtu, státních fondů a rozpočtu kraje,
- peněžní prostředky z ukládaných pokut, odvodů a sankcí,
- přijaté peněžní dary a příspěvky,
- jiné příjmy (zákon č. 250/2000 Sb., §7).

Výdaji rozpočtu územního samosprávného celku jsou:

- závazky vyplývající pro obec z plnění povinností uložených zákony,
- výdaje na vlastní činnost v samostatné působnosti,
- výdaje spojené s výkonem státní správy, na základě pověření zákona,
- závazky vyplývající pro obec z uzavřených smluvních vztahů,
- úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů,
- jiné výdaje, které jsou uskutečněny v rámci působnosti obce například poskytnuté dary na sociální či humanitní účely (zákon č. 250/2000 Sb., §9).

3.1.2 Rozpočtový proces

Rozpočtový proces je rozdělen do několika etap a začíná plánováním. Na úrovni obce je spojen se sestavením rozpočtového výhledu, návrhu rozpočtu, s jeho projednáním, schválením, realizací a průběžnou a následnou kontrolou plnění rozpočtu obce.

Sestavení rozpočtového výhledu

Sestavuje se na 2 až 5 let následující po roce, na který se sestavuje rozpočet. Důležitý pro plánování rozvoje obce z hlediska investic. Zobrazuje předpokládané příjmy, dlouhodobé pohledávky, plánované výdaje a dlouhodobé závazky.

Jedná se o pomocný nástroj územního samosprávného celku, který slouží pro střednědobé finanční plánování. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a závazků zpravidla na 2 roky až 5 let následujících po roce, na který je sestaven roční rozpočet. Obsahem rozpočtového výhledu jsou celkové příjmy, celkové výdaje, celkové pohledávky a celkové závazky. Do příjmů jsou zahrnuty příjmy z daní, poplatků, pronájmů či ze služeb. Do výdajové části je nutné zahrnout výdaje, kterými je potřeba zajistit chod obce či města např. osvětlení, příspěvek mateřské či základní škole, dále pak závazky, které plynou z dlouhodobých úvěrů, půjček nebo návratných finančních výpomocí. Dlouhodobé investiční

záměry by měly být též součástí rozpočtového výhledu. Rozpočtový výhled může být i schodkový a může se několikrát do roka změnit (Nováková, 2011, s. 31).

Jak uvádí Štěpánka Nováková ve svých skriptech z roku 2011 „*Rozpočtový výhled není totožný s rozpočtem*“.

Návrh rozpočtu

Návrh rozpočtu zpracovává územní samosprávný celek v návaznosti na svůj rozpočtový výhled dle členění rozpočtové skladby. Povinnost územního samosprávného celku je zveřejnit návrh rozpočtu před projednáním nejméně 15 dnů na úřední i elektronické desce, která umožňuje dálkový přístup. Finanční hospodaření obce je uskutečňováno v souladu se schváleným rozpočtem (Nováková, 2011, s. 33).

Rozpočet

Neprodleně po schválení rozpočtu v zastupitelstvu obce se provede jeho rozpis dle podrobné rozpočtové skladby. Součástí rozpisu rozpočtu je sdělení závazných ukazatelů těm subjektům, kteří se jimi musí řídit.

Územní samosprávný celek vykonává kontrolu svého hospodaření a hospodaření zřízených nebo založených právnických osob. Vlastní kontrola hospodaření probíhá na základě zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů. Průběžná kontrola plnění rozpočtu se provádí během rozpočtového období, po skončení rozpočtového období se provádí následná kontrola. Kontrola příspěvkových organizací je uskutečňována na základě vlastního plánu územního celku. Za plnění rozpočtu a hospodaření s finančními prostředky obce odpovídá zastupitelstvo (Nováková, 2011, s. 33).

Změny rozpočtu

Rozpočet může být v průběhu roku změněn z důvodu změny organizační (např. vznik nové organizace, zánik organizace), metodické (např. změny právních předpisů) či věcné (např. snížení příjmů z daní).

Změny rozpočtu se provádějí rozpočtovými opatřeními, která musí být evidována chronologicky. Změny spočívají v přesunu finančních prostředků, kdy celková částka zůstane zachována, použijí se nové finanční prostředky, příjmy i výdaje se zvýší nebo se sníží výdaje, tudíž se objem rozpočtu též sníží. Rozpočtová opatření se schvalují průběžně. Schvalování provádí zastupitelstvo, rada či starosta v rozsahu zmocněném (Nováková, 2011, s. 33-34).

Rozpočtové provizorium

Podle pravidel rozpočtového provizoria se hospodaří v případě, kdy územní samosprávný celek neschválil svůj rozpočet před 1. lednem rozpočtového roku. Pravidla rozpočtového provizoria určují zastupitelé obce. Rozpočtové příjmy a výdaje uskutečněné v době rozpočtového provizoria se stávají příjmy a výdaje rozpočtu po jeho schválení. Rozpočtové provizorium může být schváleno libovolným způsobem a libovolným rozsahem určující délku trvání (Nováková, 2011, s. 33).

3.1.3 Závěrečný účet

Přehled o skutečném plnění rozpočtu je sestavován v závěrečném účtu, jedná se o tzv. analyzování hospodaření na konci roku územního samosprávného celku.

Obsahem závěrečného účtu jsou údaje o plnění příjmů a výdajů v plném členění rozpočtové skladby, údaje o hospodaření s majetkem, údaje o dalších finančních operacích (např. úvěry), údaje o tvorbě a použití fondu, vyúčtování ke státnímu rozpočtu, rozpočtům krajů a obcí, státním fondům, Národnímu fondu a jiným rozpočtům. Součástí závěrečného účtu je i Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření.

Před projednáním závěrečného účtu v zastupitelstvu musí být návrh zveřejněn nejméně po dobu 15 dnů na úřední i elektronické desce. Závěrečný účet schvaluje zastupitelstvo obce či města. Zastupitelstvo uzavírá projednání závěrečného účtu s vyjádřením: „souhlas s celoročním hospodařením, a to bez výhrad nebo souhlas s výhradami“ (Nováková, 2011, s. 34).

3.2 Správní delikty při hospodaření územních samosprávných celků

Územní samosprávný celek se může dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, dopustit správního deliktu tím, že:

- nezpracuje rozpočtový výhled,
- nehospodaří podle pravidel rozpočtového provizoria,
- neprovede změny schváleného rozpočtu,
- nezpracuje rozpočet v třídění podle rozpočtové skladby, dle vyhlášky Ministerstva financí,
- neprovede rozpis schváleného rozpočtu,
- nevykonává kontrolu svého hospodaření ve smyslu zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě,

- nezajistí přezkoumání svého hospodaření za uplynulý kalendářní rok,
- zpracuje rozpočet, který neobsahuje stanovený objem finančních prostředků účelově určených na spolufinancování programu nebo projektu Evropské unie,
- nezveřejní návrh rozpočtu,
- nezveřejní návrh závěrečného účtu.

Za správní delikt se uloží pokuta až do výše 1 000 000 Kč. Správní delikty projednává v prvním stupni krajský úřad, v jehož správním obvodu se obec nachází. Pokuty vybírá a vymáhá orgán, který pokutu uložil. Příjmy z pokut putují do rozpočtu orgánu, který pokutu vyměřil.

4 PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

Kapitola čtvrtá je zaměřena na zřizování příspěvkových organizací územních samosprávných celků. Tato kapitola je zařazena v diplomové práci, z důvodu souvislosti na studovaný obor Pedagogika-veřejná správa, jelikož obce jsou nejčastěji zřizovateli základních a mateřských škol v obci. Obec může zřizovat příspěvkovou organizaci na základě zřizovací listiny.

V podkapitolách je dále analyzováno finanční hospodaření příspěvkových organizací a specifikovány peněžní fondy příspěvkových organizací.

Obec ve své pravomoci může zřizovat příspěvkové organizace se samostatnou právní subjektivitou k plnění svých úkolů. Příspěvkové organizace nejsou zřizovány za účelem zisku.

Zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, upravuje zřizování, změny, zrušení příspěvkových organizací; finanční hospodaření příspěvkových organizací; peněžní fondy příspěvkových organizací (rezervní fond, investiční fond, fond odměn, fond kulturních a sociálních potřeb); stravování a stravovací služby; úvěry, půjčky a ručení příspěvkových organizací; nákup na splátky příspěvkovými organizacemi; nakládání s cennými papíry příspěvkovými organizacemi; poskytování darů příspěvkovými organizacemi; zřizování a zakládání právnických osob.

Příspěvkové organizace zřizují územní samosprávné celky pro takové činnosti, které jsou neziskové a vyžadují samostatnou právní subjektivitu z důvodu svého rozsahu, struktury či složitosti. Obce jsou nejčastěji zřizovateli školských zařízení, tzn. základních a mateřských škol.

Každá nově vzniklá příspěvková organizace musí být zapsána do obchodního rejstříku v oblasti školství do rejstříku škol a školských zařízení. Tato povinnost zápisu do obchodního rejstříku náleží zřizovateli příspěvkové organizace, to znamená, územnímu samosprávnému celku.

Zřizování příspěvkové organizace se provádí na základě zřizovací listiny, jejíž náležitosti jsou uvedeny v § 27 zákona o rozpočtových pravidlech. Zastupitelstvo obce zřizuje příspěvkovou organizaci a vydává zřizovací listinu příspěvkové organizace. Ve zřizovací listině musí být uveden název, sídlo; vymezení účelu, ke kterému je příspěvková organizace zřízena; označení statutárního orgánu, který příspěvkovou organizaci zastupuje; vymezení majetku, který byl příspěvkové organizaci svěřen k hospodaření; okruhy doplňkové činnosti,

kteřé navazují na hlavní činnost příspěvkové organizace a doba na kterou je příspěvková organizace zřizena.

Dále zastupitelstvo obce rozhoduje o rozdělení, sloučení, splynutí či zrušení příspěvkových organizací. Kontrolu příspěvkové organizace provádí zřizovatel (Vltnerová Maderová a Tégl, 2011, s. 48-74).

4.1 Finanční hospodaření příspěvkové organizace

V této podkapitole se věnuji finančnímu hospodaření příspěvkové organizace. Příspěvková organizace hospodaří s finančními prostředky od svého zřizovatele, z vlastní činnosti, z poskytnuté dotace, z poskytnutých peněžních darů či zisku z doplňkové činnosti. Zřizovatel nařizuje příspěvkové organizaci odvod do svého rozpočtu. Organizace se může dopustit porušení rozpočtové kázně.

Finanční prostředky získává příspěvková organizace z rozpočtu svého zřizovatele, z vlastní činnosti, z poskytnuté dotace. Dále hospodaří s prostředky svých fondů, s peněžními dary od fyzických a právnických osob. Zřizovatel poskytuje příspěvkové organizace příspěvek na provoz v návaznosti na výkon či jiná kritéria jejich potřeb. Při poskytování příspěvku na provoz zohledňuje zřizovatel výnosy z její vlastní činnosti. Dalším zdrojem financování organizace je zisk z doplňkové činnosti.

Zřizovatel může příspěvkové organizaci nařídít odvod do svého rozpočtu v případě, že plánované výnosy organizace překračují plánované náklady, organizace vykazuje vyšší výsledek hospodaření. Investiční zdroje má organizace vyšší, než je jejich potřeba užití podle rozhodnutí zřizovatele. Organizace porušila rozpočtovou kázeň.

V § 28 zákona o rozpočtových pravidlech definuje porušení rozpočtové kázně. Organizace se dopustí porušení rozpočtové kázně tím, že použije finanční prostředky z rozpočtu svého zřizovatele v rozporu se stanoveným účelem. Převede do svého peněžního fondu více finančních prostředků, než stanoví zákon o rozpočtových pravidlech či rozhodne zřizovatel. Použije prostředky svého peněžního fondu na jiný účel, ke kterému byl fond zřízen. Použije provozní prostředky na účel, na který měly být použity peněžní prostředky z daného fondu. Překročila objem stanovených prostředků na platy, pokud je nekryla z fondu odměn.

Zřizovatel uloží příspěvkové organizaci odvod do svého rozpočtu ve výši neoprávněně použitých finančních prostředků (Vltnerová Maderová a Tégl, 2011, s. 74-87).

Povinné základní vzdělání se financuje z daňového výnosu veřejných rozpočtů, tzn. z dotací ze státního rozpočtu do rozpočtu obcí.

„Výrazným znakem všech vzdělávacích institucí v rámci vymezení zabezpečení jejich produkce je jejich vazba na veřejný fond, který v určité míře kompenzuje neziskovost či ztrátovost. Proto mezi vzdělávacími institucemi nejčastěji nalezneme instituce ve formě příspěvkových organizací“ (Lukášková a Nedorost, 2010, s. 33).

4.2 Peněžní fondy příspěvkové organizace

Příspěvková organizace vytváří povinně peněžní fondy ze zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Jedná se o rezervní fond, investiční fond, fond odměn a fond kulturních a sociálních potřeb. Zůstatky peněžní fondů se převádí do následujícího roku.

Rezervní fond je tvořen ze zlepšeného výsledku hospodaření organizace v případě, že výnosy jsou vyšší než provozní náklady a peněžními dary. Příspěvková organizace používá rezervní fond k dalšímu rozvoji své činnosti, k dočasnému krytí svých nákladů, k úhradě sankcí za porušení rozpočtové kázně či k úhradě ztrát z minulých let.

Zdrojem **investičního fondu** jsou odpisy z hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, prováděné podle odpisového plánu, který schválil zřizovatel. Investiční dotace poskytnuté z rozpočtu zřizovatele. Výnosy z prodeje svěřeného dlouhodobého hmotného majetku na základě povolení zřizovatele. Dále pak dary a příspěvky od jiných subjektů, které jsou určeny k investičním záměrům a převody z rezervního fondu. Investiční fond se používá např. k financování investičních výdajů, k úhradě investičních úvěrů nebo půjček, k odvodu do rozpočtu zřizovatele a na financování údržby a oprav majetku.

Fond odměn je tvořen ze zlepšeného výsledku hospodaření organizace do výše 80 %, nejvýše však do výše 80 % určeného objemu na platy. Zbývající část je rozdělena do rezervního fondu. Rozdělení hospodářského výsledku schvaluje zřizovatel. Z fondu odměn jsou hrazeny odměny zaměstnancům a přečerpání finančních prostředků určených na platy.

Fond kulturních a sociálních potřeb je tvořen přidělem na vrub nákladů organizace z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů. Fond je zřizován k zabezpečení kulturních, sociálních potřeb a je určen pro zaměstnance v pracovním poměru organizace (Votnerová Maderová a Tégl, 2011, s. 87-112).

II. EMPIRICKÁ ČÁST

5 EMPIRICKÁ ČÁST

Empirická část je rozdělena na dvě části. Hlavním cílem je definovat základní porušení právních předpisů, které vyplývají z jejich nedodržení v rámci hospodaření obcí a současně navrhnout opatření a postupy k odstranění těchto nedostatků.

První část analyzuje výsledky vlastního výzkumu prostřednictvím kvantitativního pedagogického výzkumu. Jak uvádí M. Chráska (2007): *„Pokud uvažujeme o vědeckém výzkumu v pedagogice, lze jej vymezit jako záměrnou a systematickou činnost, při které se empirickými metodami zkoumají (ověřují, verifikují, testují) hypotézy o vztazích mezi pedagogickými jevy. Ve výzkumu se řeší buď jeden, nebo více (zpravidla spolu souvisejících) problémů“*.

Druhá část charakterizuje případové studie z oblasti přezkoumání hospodaření obcí pomocí kvalitativního výzkumu. Jak uvádí P. Gavora (2000): *„Hlavním rysem kvalitativního výzkumu je dlouhodobost, intenzivnost a podrobný zápis. Pozorovatel zaznamenává skoro všechno, co se v daném prostředí odehraje“*. P. Gavora uvádí dva postupy při kvalitativním výzkumu, pro diplomovou práci byl vybrán postup tzv. konstantní komparace: *„Výzkumník si nestanovuje hypotézu na začátku výzkumu. Sbírá údaje, třídí je, hledá společné a rozdílné prvky mezi nimi. Hypotéza tedy neusměrňuje výzkumníka od začátku. Vzniká později z údajů, které výzkumník získal“*.

5.1 Kvantitativní výzkum porušení předmětu přezkoumání

Při kvantitativním výzkumu jsou aplikovány výsledky ze Zpráv o výsledku přezkoumání hospodaření obcí za rok 2009, 2010 a 1. pololetí roku 2011, které byly zpracovány kontrolory Krajského úřadu Zlínského kraje. Zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření obcí za 1. pololetí roku 2011 byly k dispozici jen u obcí, u nichž probíhalo dílčí přezkoumání, jelikož od 1. února 2012 do 30. května 2012 probíhá na všech obcích Zlínského kraje jednorázové přezkoumání a výsledky těchto zpráv budou k dispozici až v červenci roku 2012.

Před analýzou Zpráv o výsledku přezkoumání hospodaření obcí byly vypsány okruhy, zejména předmět přezkoumání dle zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. Zde byl řešen vztah, kolik obcí se dopustilo v jednotlivých letech (2009, 2010 a 1. pololetí roku 2011) porušení předmětu přezkoumání.

Dále jsou interpretovány porušení zákona č. 250/200 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, kde jsou analyzovány nedodržené paragrafy daných zákonů.

Při kvantitativním výzkumu byla zvolena metoda provedení rozboru jednotlivých Zpráv o výsledku přezkoumání hospodaření obcí a rozčlenění podstatných informací, které byly předem zvoleny (název obce, předmět přezkoumání, právní předpis, paragraf) do přehledné tabulky vytvořené v Excelu. Jelikož program Excel dovede zadané informace přehledně utřídit.

Podkapitola „Kvantitativní výzkum porušení předmětu přezkoumání“ je rozdělena do tří oddílů. V jednotlivých oddílech jsou analyzovány výsledky získané při vlastním výzkumu. Názvy jednotlivých oddílů jsou pojmenovány podle zákonů, ve kterých se obce dopustily daných chyb a porušení jednotlivých paragrafů. V prvním oddíle jsou zahrnuty informace o porušení předmětu přezkoumání a také informace o porušení paragrafu plynoucí ze zákona č. 420/2000 Sb. o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. Druhý oddíl pojednává o nedodržení jednotlivých paragrafů zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Třetí oddíl obsahuje porušení paragrafu vyplývající ze zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Pro zobrazení souhrnných dat jsem sestavila v každém oddíle přehledný graf.

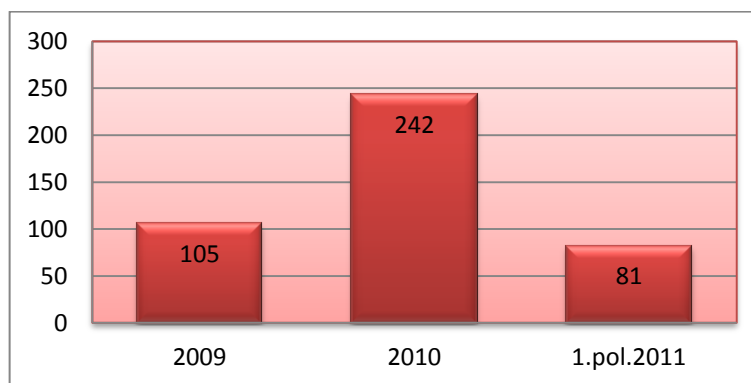
V závěru je stanovena otázka, která je klasifikována pomocí statistické metody test nezávislosti chí-kvadrát pro kontingenční tabulku.

5.1.1 Analýza porušení zákona o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí

Tento oddíl se zabývá chybami obcí, které byly zjištěny při přezkoumání hospodaření za roky 2009, 2010 a v 1. pololetí roku 2011, zejména při porušení předmětu přezkoumání. Dále je zde analyzováno porušení § 13 odst. 1 zákona č. 420/2004 Sb., který ukládá obcím povinnost přijmout opatření k nápravě chyb a nedostatků uvedených ve zprávě o výsledku přezkoumání hospodaření zpracované přezkoumávajícím orgánem.

Pro přehlednější ucelení získaných dat, je obsahem názvu grafu příslušné písmeno z prvního a druhého odstavce zákona o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí paragrafu dva. Pod grafem jsou uvedena vlastní hodnocení porušení daného právního předpisu.

První graf zahrnuje porušení písmena a, odstavce jedna, paragrafu dva, zákona o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

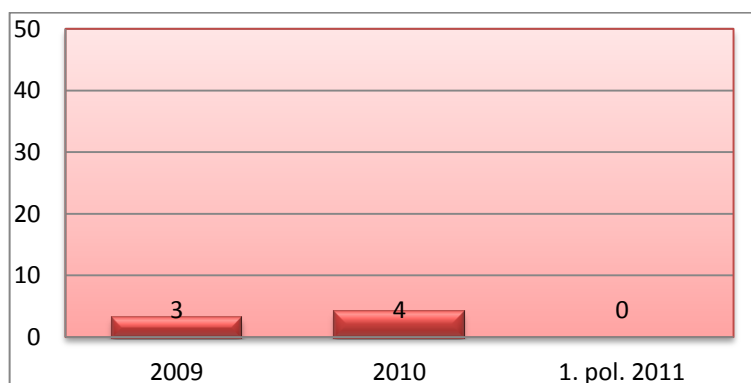

Graf č. 1: Plnění příjmů a výdajů rozpočtu včetně peněžních operací, týkající se rozpočtových prostředků

Z grafu je patrné, že předmět přezkoumání: plnění příjmů a výdajů rozpočtu včetně peněžních operací, týkající se rozpočtových prostředků, v roce 2009 bylo porušeno 105krát, v roce 2010 nedodrženo 242krát a v prvním pololetí roku 2011 bylo překročeno v 81 případech.

Takový velký nárůst porušení se dá zdůvodnit jen tím, že dané porušené zahrnuje rozpočtový proces, který je směrodatný pro všechny územní samosprávné celky bez výjimky. Podrobnější porušení daných paragrafů zahrnující rozpočtový proces je rozebráno v oddíle - analýza porušení zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, kde je zahrnut i výčet opakujících se chyb, které vyplynuly ze Zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření za roky 2009, 2010 a 1. pol. roku 2011.

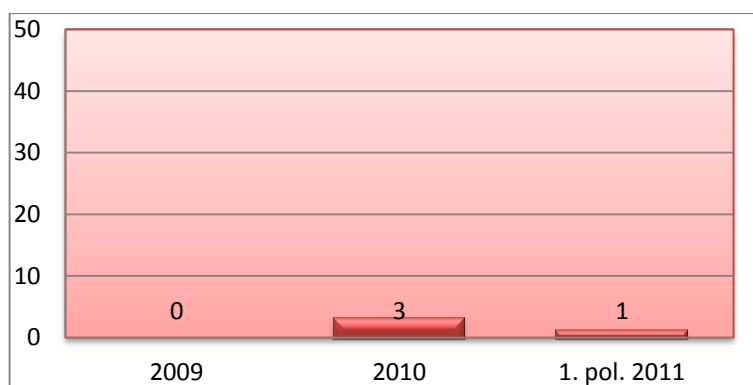
Druhý graf zahrnuje porušení písmena b, odstavce jedna, paragrafu dva, zákona o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

Graf č. 2: Finanční operace, týkající se tvorby a použití peněžních fondů

Graf znázorňuje porušení předmětu přezkoumání: finanční operace, týkající se tvorby a použití peněžních fondů, v roce 2009 bylo zaznamenáno porušení ve třech případech, v roce 2010 ve čtyřech případech a v prvním pololetí roku 2011 nebyl doložen žádný případ porušení. Nízké hodnoty v grafu se dají zdůvodnit tím, že většina obcí nemá zřízeny peněžní fondy a pokud má, postupuje v souladu s pravidly daného peněžního fondu, která schválilo zastupitelstvo obce.

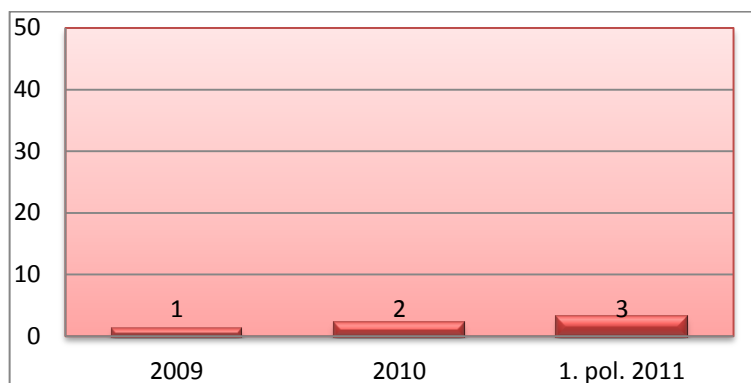
Třetí graf zahrnuje porušení písmena c, odstavce jedna, paragrafu dva, zákona o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

Graf č. 3: Náklady a výnosy podnikatelské činnosti územního celku

Tento graf zachycuje výsledky porušení předmětu přezkoumání: náklady a výnosy podnikatelské činnosti územního celku. Z grafu plynou jen nízké hodnoty porušení, jelikož většina obcí neprovozuje podnikatelskou činnost. V roce 2009 nedošlo k žádnému porušení, v roce 2010 graf zaznamenává porušení ve třech případech a v 1. pol. roku 2011 bylo zaznamenáno porušení v jednom případě.

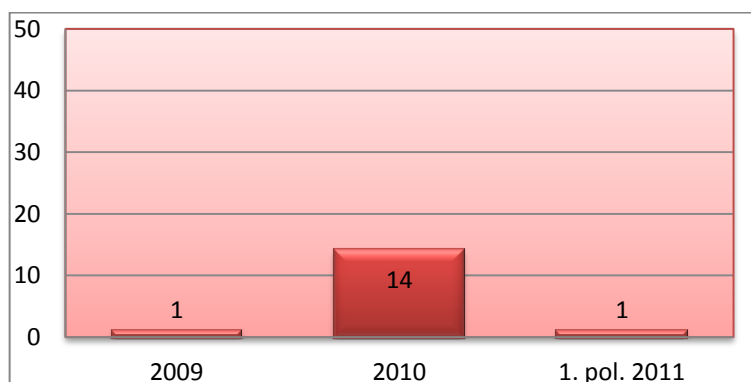
Čtvrtý graf zahrnuje porušení písmena e, odstavce jedna, paragrafu dva, zákona o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

Graf č. 4: Finanční operace, týkající se cizích zdrojů ve smyslu právních předpisů o účetnictví

Tento graf znázorňuje výsledky porušení předmětu přezkoumání: finanční operace týkající se cizích zdrojů ve smyslu právních předpisů o účetnictví. V roce 2009 bylo vykázáno porušení v jednom případě, v roce 2010 ve dvou případech a v prvním pololetí roku 2011 celkem ve třech případech. Nárůst porušení daného předmětu se dá zdůvodnit, jen tím, že obce nesprávně účtují o přijatých bankovních úvěrech či závazcích.

Pátý graf zahrnuje porušení písmena g, odstavce jedna, paragrafu dva, zákona o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

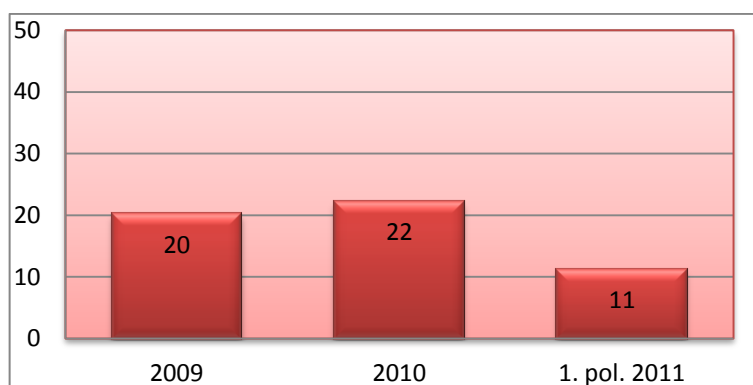

Graf č. 5: Vyúčtování a vypořádání finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, k rozpočtům krajů, k rozpočtům obcí, k jiným rozpočtům, ke státním fondům a k dalším osobám

Z grafu jsou patrná porušení předmětu přezkoumání: vyúčtování a vypořádání finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, k rozpočtům krajů, k rozpočtům obcí, k jiným rozpočtům, ke

státním fondům a k dalším osobám. V roce 2009 bylo dané písmeno g, porušeno jedenkrát, v roce 2010 byl, zaznamenán nárůst ve čtrnácti případech a v prvním pololetí roku 2011 pokles na porušení v jednom případě. Za rok 2011 se dá očekávat podobná hodnota, jak znázorňuje graf v roce 2010, jelikož vyúčtování a vypořádání finančních vztahů k ostatním rozpočtům se provádí vždy ke konci roku.

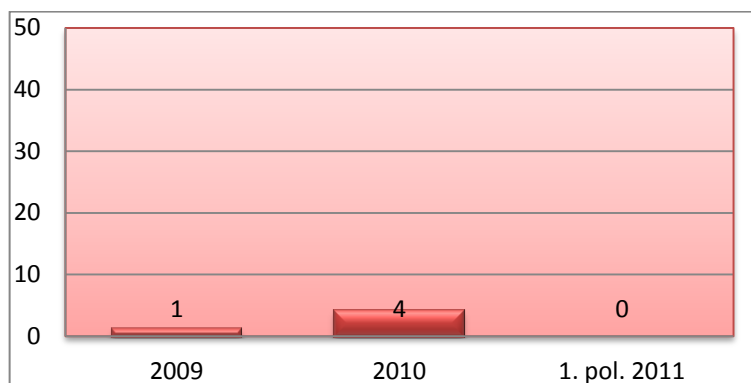
Šestý graf zahrnuje porušení písmena a, odstavce dva, paragrafu dva, zákona o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

Graf č. 6: Nakládání a hospodaření s majetkem ve vlastnictví územního celku

Graf znázorňuje porušení předmětu přezkoumání: nakládání a hospodaření s majetkem ve vlastnictví územního celku, bylo v roce 2009 porušeno ve 20 případech, v roce 2010 porušeno ve 22 případech a v 1. pol. roku 2011 nedodrženo celkem 11krát. S ohledem na rok 2011 je patrná stejná tendence opakovat tuto chybu a přiblížit se hodnotám z předchozích let. Příčina těchto porušení může být spatřována ve velkém pohybu majetku obcí při nákupu či prodeji obecních pozemků.

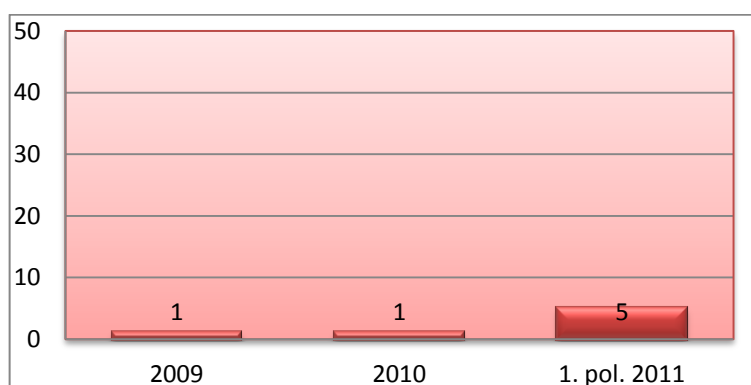
Sedmý graf zahrnuje porušení písmena c, odstavce dva, paragrafu dva, zákona o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

Graf č. 7: Zadávání a uskutečňování veřejných zakázek, s výjimkou úkonů a postupů přezkoumávaných orgánem dohledu podle zákona o veřejných zakázkách

Tento graf zachycuje výsledky porušení předmětu přezkoumání: zadávání a uskutečňování veřejných zakázek, s výjimkou úkonů a postupů přezkoumávaných orgánem dohledu podle zákona o veřejných zakázkách. Z grafu plynou nízké hodnoty, jelikož obce ve většině případů uzavírají Mandátní smlouvu pro přípravu a průběh veřejných zakázek s právnickou osobou. V roce 2009 porušení daného písmene zaregistrováno v jednom případě, v roce 2010 ve čtyřech případech a v 1. pol. roku 2011 zatím žádné porušení nebylo vykázáno.

Osmý graf zahrnuje porušení písmena d, odstavce dva, paragrafu dva, zákona o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

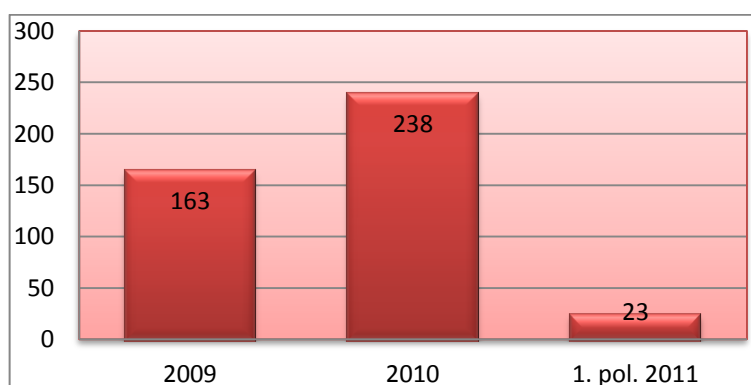
Graf č. 8: Stav pohledávek a závazků a nakládání s nimi

Z grafu jsou patrná porušení předmětu přezkoumání: stav pohledávek a závazků a nakládání s nimi v roce 2009 a 2010 zaznamenáno porušení v jednom případě a v 1. pol. roku 2011 je zaznamenán nárůst těchto porušení a to až v pěti případech.

Výčet chyb daného porušení:

- na účtech odběratelů, dodavatelů, byly vykazovány záporné zůstatky,
- faktura na dodávku zboží byla zaplacená dvakrát,
- do závazku daného roku byly účtovány i faktury, které měly datum plnění v předcházejícím roce.

Devátý graf zahrnuje porušení písmena h, odstavce dva, paragrafu dva, zákona o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

Graf č. 9: Účetnictví vedené územním celkem

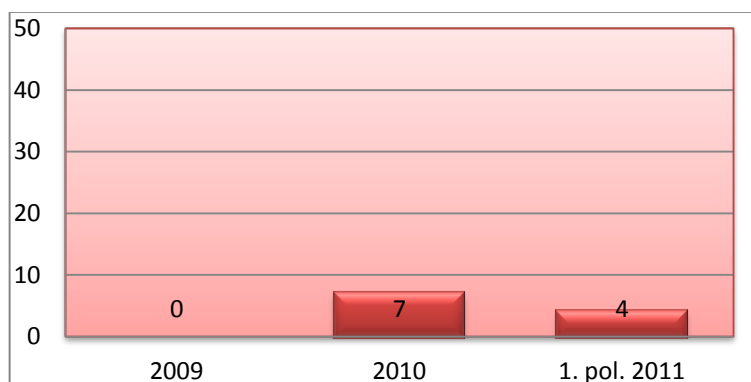
Graf znázorňuje porušení předmětu přezkoumání: účetnictví vedené územním celkem. V roce 2009 a 2010 byla zaznamenána velká hodnota porušení daného písmene „h“. Nárůst se dá zdůvodnit novelizací zákona o účetnictví, jehož část nabyla účinnosti v roce 2009 a plně účinný byl při sestavení závěrky za rok 2010. A také, že účetnictví musejí vést všechny obce bez rozdílu.

Výčet daného porušení:

- územní celek nevytvořil analytické účty v souladu s Českým účetním standardem č. 701,
- územní celek neúčtoval k okamžiku uskutečnění účetního případu při převodech vlastnictví k nemovitostem, které podléhaly vkladu do katastru nemovitostí,
- územní celek nedodržel základní postupy účtování transferů,
- územní celek nevytvořil analytické účty, případně nezajistil jinými nástroji pro členění syntetických účtů majetek zatížený zástavním právem,
- územní celek neúčtoval nebo účtoval chybně na podrozvahových účtech,
- územní celek nedodržel třídění podle rozpočtové skladby,
- územní celek chybně účtoval o jmění účetní jednotky,

- územní celek chybně účtoval o krátkodobých pohledávkách,
- územní celek chybně účtoval o dlouhodobých závazcích,
- územní celek nevykázal ve Výkazu zisku a ztráty náklady a výnosy odděleně za hospodářskou a hlavní činnost,
- územní celek chybně účtoval o výsledku hospodaření,
- územní celek chybně účtoval o drobném dlouhodobém hmotném majetku,
- územní celek chybně účtoval o oprávkách k dlouhodobému hmotnému majetku,
- stavby a pozemky uvedené v příloze rozvahy byly chybně rozčleněny,
- územní celek nesestavil účtový rozvrh v požadovaném rozsahu,
- účetní zápisy nebyly prováděny průběžně,
- účetnictví nebylo průkazné, protože nebyly průkazné účetní záznamy nebo nebyla provedena inventarizace,
- účetní případy nebyly zachyceny účetními doklady.

Desátý graf zahrnuje porušení odstavce jedna, paragrafu třináct, zákona o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

Graf č. 10: Přijetí opatření k nápravě chyb a nedostatků uvedených v zápise

Z grafu je patrný nárůst porušení v roce 2010 i v 1. pol. roku 2011. Je nutné upozornit obce na povinnost, zasílat informaci o přijatých opatřeních k nápravě chyb a nedostatků uvedených v zápise na Krajský úřad, který vyhotovil zápis o provedení přezkoumání dané obce hned po schválení závěrečného účtu v zastupitelstvu obce.

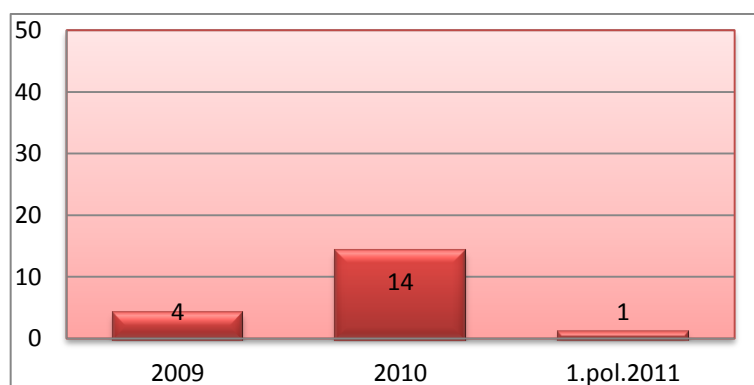
5.1.2 Analýza porušení zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Tento oddíl pojednává o chybách, kterých se obce dopustily v letech 2009, 2010 a v 1. pol. roku 2011 při nedodržení následujících paragrafů zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Pro přehlednější utřídění získaných dat obsahuje graf vždy název daného paragrafu nedodrženého zákona. V tomto oddíle jsou charakterizovány chyby jen dle porušených paragrafů, paragrafy nejsou dále rozděleny na odstavce a písmena.

Pod každým grafem je umístěn výčet opakujících se chyb daného paragrafu, které vyplynuly ze Zpráv o výsledku přezkoumání hospodaření obcí za roky 2009, 2010 a 1. pol. roku 2011.

Jedenáctý graf zahrnuje porušení paragrafu čtyři, zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Graf č. 11: Rozpočet územního samosprávného celku a svazku obcí

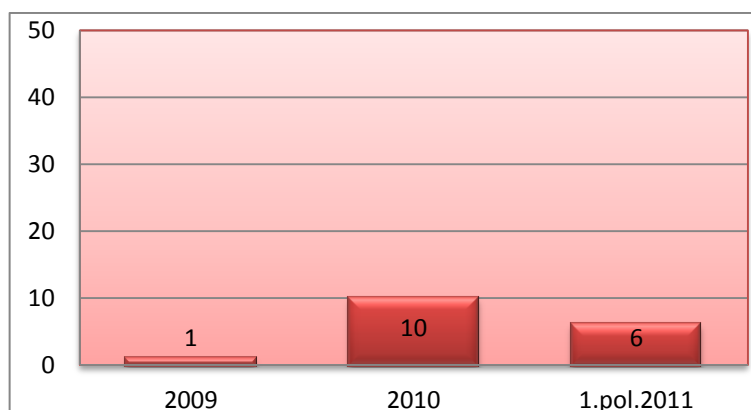
Z grafu je patrný nárůst porušení daného paragrafu v roce 2010, kdy obce chybovaly ve 14 případech.

Výčet chyb z daného paragrafu:

- rozpočet obce byl schválen na zasedání zastupitelstva obce jako schodkový, a to na straně příjmů ve výši 3 886 tis. Kč a na straně výdajů ve výši 5 857 tis. Kč. Schodek ve výši 1 971 tis. byl kryt finančními prostředky z minulých let pouze částečně, neboť zůstatek finančních prostředků na běžných účtech bylo pouze ve výši 1 765 544,96 Kč. Krytí částky ve výši 205 455,04 Kč nebylo zajištěno,
- vzhledem k tomu, že rozpočtový výhled byl schválen až 30. 6. 2010 nemohla obec při sestavování rozpočtu na rok 2010 (schválen 4. 3. 2010) vycházet z rozpočtového výhledu,

- na položce 8115 (změna stavu krátkodobých prostředků na bankovních účtech) ve Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu je rozpočtovaná částka 2 000 000 Kč, zůstatek bankovního účtu k 31. 12. 2009 činil 1 300 567 Kč, zůstatek bankovního účtu nesouhlasí se zůstatkem vykazovaným ve Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu.

Dvanáctý graf zahrnuje porušení paragrafu jedenáct, zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

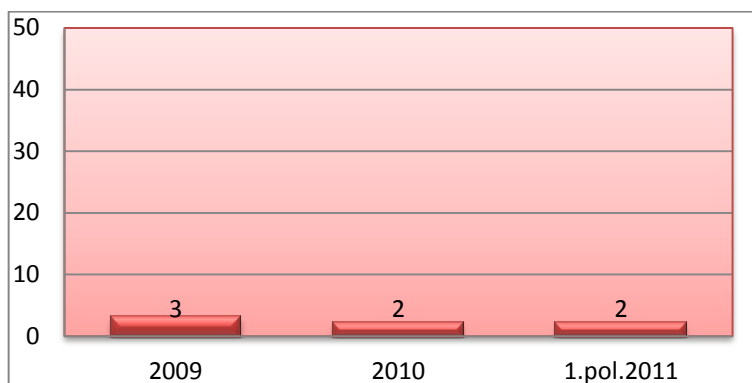
Graf č. 12: Vypracování rozpočtu územního samosprávného celku

Z tohoto grafu vyplývá, že v roce 2009 se porušení dopustila jedna obec, v roce 2010 porušilo daný paragraf celkem deset obcí a v 1. pol. roku 2011 dosáhlo porušení šest obcí.

Výčet chyb z daného paragrafu:

- návrh rozpočtu obce na rok 2009 nebyl zveřejněn před projednáním v zastupitelstvu obce,
- návrh rozpočtu obce na rok 2010 nebyl zveřejněn v elektronické podobě,
- návrh rozpočtu byl v elektronické podobě umožňující dálkový přístup zveřejněn po dobu kratší, než je 15 dnů.

Třináctý graf zahrnuje porušení paragrafu třináct, zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

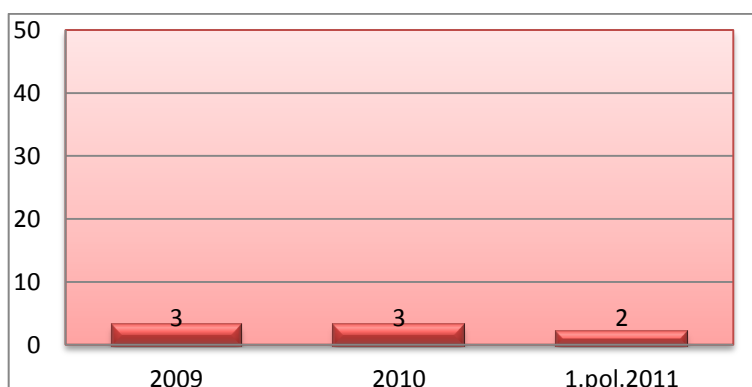
Graf č. 13: Rozpočtové provizorium

Jak z grafu vyplývá, v roce 2009 bylo zjištěno porušení u třech obcí, v roce 2010 u dvou obcí a v 1. pol. roku 2011 chybovaly též dvě obce.

Výčet chyb z daného paragrafu:

- do doby schválení rozpočtu se rozpočtové hospodaření neřídilo pravidly rozpočtového provizoria,
- na zasedání zastupitelstva obcí v prosinci roku 2008 nebyla stanovena konkrétní pravidla rozpočtového provizoria do schválení rozpočtu na rok 2009,
- obec nehospoďarila podle pravidel rozpočtového provizoria, protože nebylo sestaveno.

Čtrnáctý graf zahrnuje porušení paragrafu čtrnáct, zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

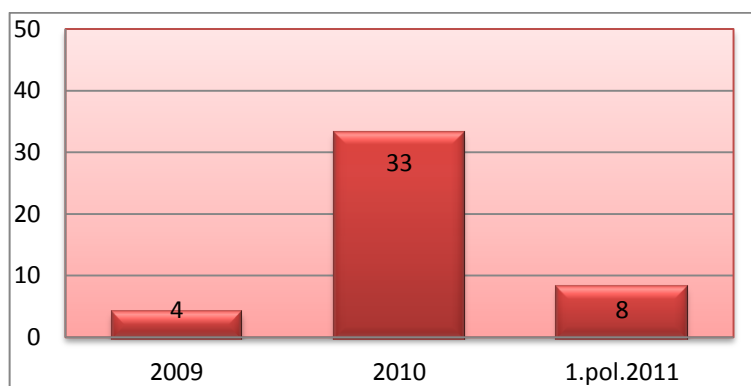
Graf č. 14: Rozpis rozpočtu

Z grafu je patrné porušení daného paragrafu v roce 2009 a 2010 ve třech případech, v 1. pol. roku 2011 ve dvou případech.

Výčet chyb z daného paragrafu:

- schválený rozpočet byl rozepsán pouze v některých položkách,
- zřizovatel nepředložil sdělení o výši schváleného neinvestičního příspěvku zřízeným příspěvkovým organizacím,
- nebyl proveden rozpis rozpočtu tak, jak byl schválen v zastupitelstvu obce.

Patnáctý graf zahrnuje porušení paragrafu patnáct, zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

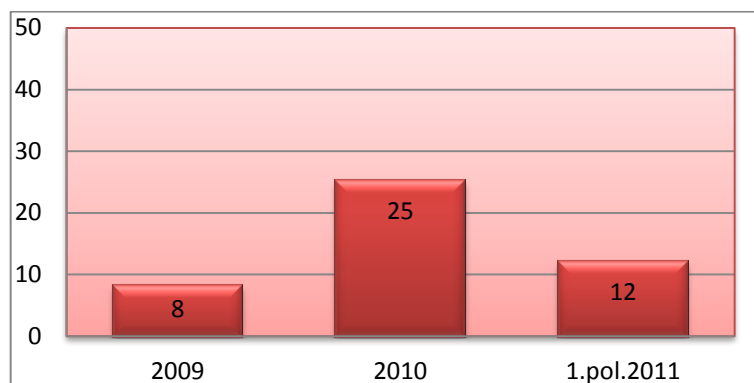
Graf č. 15: Hospodaření podle rozpočtu a kontrola

Ze zpráv o výsledku přezkoumání vyplynulo porušení v roce 2009 u čtyř obcí, v roce 2010 byl zaznamenán velký nárůst porušení až v 33 případech a v 1. pol. roku 2011 zaznamenáno porušení v osmi případech.

Výčet chyb z daného paragrafu:

- byl překročen rozpočet výdajů u paragrafu 3632 (pohřebnictví) o 294 000 Kč a u paragrafu 3421 (využití volného času dětí a mládeže) o 13 000 Kč,
- ve Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu bylo zjištěno, že některé příjmy a výdaje nebyly rozpočtovány vůbec a u některých příjmů a výdajů došlo k jejich překročení,
- výdaje po konsolidaci dosáhly výše 2 789 078 Kč, což představovalo plnění upraveného rozpočtu 104,06 %. Nedodržení schváleného závazného ukazatele došlo nedůsledností v provádění úprav rozpočtu jednotlivých paragrafů,
- schválený rozpočet byl přenesen do Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu v odlišné podobě.

Šestnáctý graf zahrnuje porušení paragrafu šestnáct, zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

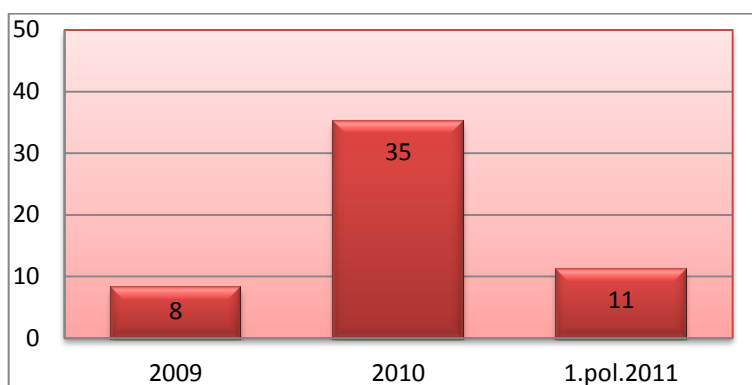
Graf č. 16: Změny rozpočtu

Průslušný graf znázorňuje nárůst porušení v provádění změn rozpočtu, v roce 2009 chybovaly obce v osmi případech, v roce 2010 už jsou chyby zaznamenány v 25 případech a v 1. pol. roku 2011 se dopustilo porušení ve změnách rozpočtu celkem 12 obcí.

Výčet chyb z daného paragrafu:

- do Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu nebyly zapracovány změny rozpočtu, které se uskutečňují povinně,
- kontrole nebyla předložena žádná rozpočtová opatření upravující schválený rozpočet,
- obec přijala úvěr ve výši 1 500 000 Kč, změna rozpočtu v oddíle financování na položce 8123 (dlouhodobé přijaté půjčené prostředky) nebyla provedena,
- úprava schváleného rozpočtu byla provedena jednorázově,
- účelová dotace ve výši 3 000 Kč nebyla rozpočtovým opatřením zařazena do výdajů obce.

Sedmnáctý graf zahrnuje porušení paragrafu sedmnáct, zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Graf č. 17: Závěrečný účet

Z předložených zpráv o výsledku přezkoumání hospodaření vyplynula četnost porušení, v roce 2009 daný paragraf porušilo celkem 8 obcí, v roce 2010 byl zaznamenán nárůst až u 35 obcí a v 1. pol. roku 2011 zatím zjištěno porušení u 11 obcí.

Výčet chyb z daného paragrafu:

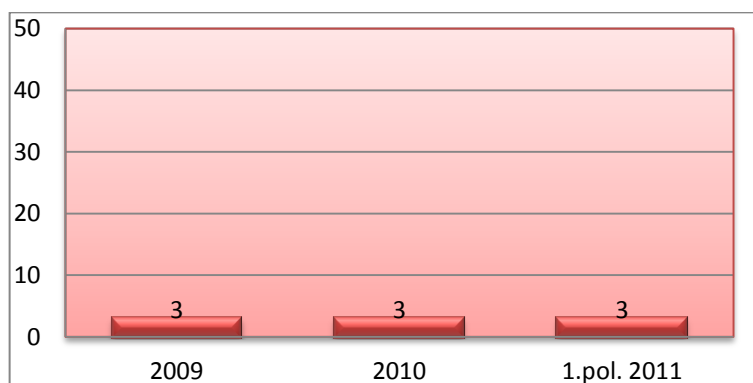
- závěrečný účet obce za rok 2009 nebyl schválen předepsaným výrokem,
- návrh závěrečného účtu za rok 2009 nebyl zveřejněn na úřední desce obce,
- závěrečný účet nebyl zveřejněn v elektronické podobě,
- návrh závěrečného účtu byl zveřejněn po dobu kratší než 15 dnů před jeho projednáním v zastupitelstvu obce v elektronické podobě,
- závěrečný účet obce za rok 2010 nebyl zpracován.

5.1.3 Analýza porušení zákona o obcích

Daný oddíl zahrnuje rozbor chyb, které vyplynuly z nedodržení zákona o obcích. Rozbor chyb byl proveden dle předložených zpráv o výsledku přezkoumání hospodaření za roky 2009, 2010 a v 1. pol. roku 2011.

Jako v předcházejících oddílech jsou získané informace utříděny do přehledných grafů, každý graf obsahuje popis nedodržení daného paragrafu zákona o obcích a vlastní komentář k nejčastěji se vyskytujícím chybám.

Osmnáctý graf zahrnuje porušení paragrafu třicet devět, zákona o obcích.

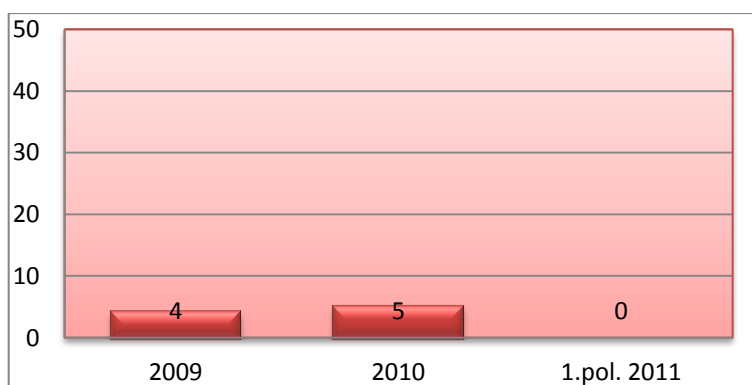
Graf č. 18: Záměry obce

Tento graf znázorňuje porušení daného paragrafu zákona o obcích, co se týče záměru obce prodat, směnit nebo darovat nemovitý majetek. Z grafu je patrné, že obce porušují tento paragraf ve všech letech stejně.

Výčet chyb daného paragrafu:

- záměr obce prodat nemovitost nebyl zveřejněn na úřední desce po dobu nejméně 15 dnů před rozhodnutím příslušného orgánu obce,
- nemovitost nebyla v záměru obce označena údaji podle katastrálního zákona platného ke dni zveřejnění.

Devatenáctý graf zahrnuje porušení paragrafu sedmdesát sedm, zákona o obcích.

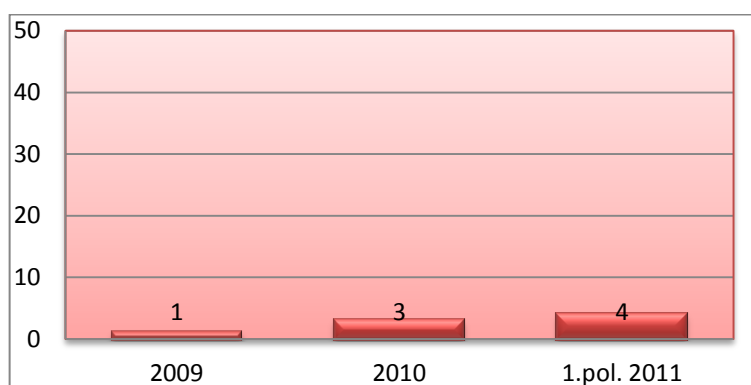
Graf č. 19: Odměny členů zastupitelstva obce

Z předložených zpráv o výsledku přezkoumání hospodaření obcí byly zjištěny nedostatky daného paragrafu zákona o obcích v roce 2009 ve 4 případech a v roce 2010 v pěti případech, v 1. pol. roku 2011 zatím na žádné porušení poukázáno nebylo.

Výčet chyb daného paragrafu:

- zastupitelstvo obce nestanovilo den, od kterého se neuvolněnému členovi zastupitelstva poskytuje odměna,
- neuvolněným členům rady a předsedům výborů a komisí byla vyplácena od ledna 2010 vyšší odměna o 100,- Kč, než byla schválena ZO ze dne 31. 3. 2008. Navýšení odměny nebylo schváleno zastupitelstvem obce.

Dvacátý graf zahrnuje porušení paragrafu devadesát pět, zákona o obcích.

Graf č. 20: Zápis ze zasedání zastupitelstva

Poslední z grafů zahrnuje, v kolika případech obce porušily paragraf devadesát pět, zákona o obcích, který jim ukládá vyhotovovat zápisy a usnesení ze zasedání zastupitelstva nejpozději do 10 dnů po skončení zasedání.

Výčet chyb daného paragrafu:

- předložené zápisy neobsahovaly Usnesení z jednání,
- zápis ze zasedání zastupitelstva obce neměl předepsané náležitosti,
- v zápisech zastupitelstva obce není uvedeno hlasování.

5.1.4 Výzkum rizikovosti

V posledním oddíle je stanovena otázka, která je ověřena pomocí statistické metody test nezávislosti chí-kvadrát pro kontingenční tabulku. **Zda kontroly z krajského úřadu ovlivňují hospodaření obcí ve Zlínském kraji.** Analyzovány jsou roky 2009 a 2010 a následná hodnocení, která vyplynula ze zpráv o výsledky přezkoumání:

A – bez nedostatků

B - s nedostatky

C - s velmi závažnými nedostatky.

V tomto případě byl stanoven výzkumný problém touto otázkou:

„Ovlivňují kontroly krajského úřadu výsledky hospodaření obcí ve Zlínském kraji?“

Tato otázka byla operacionalizována do následujících hypotéz:

H₀ Výsledky kontrol z krajského úřadu nemají vliv na hospodaření obcí ve Zlínském kraji.

H_A Výsledky kontrol z krajského úřadu mají vliv na hospodaření obcí ve Zlínském kraji.

Výsledky šetření jsou zapsány do kontingenční tabulky, která byla sestavena. Čísla v kontingenční tabulce bez závorek znamenají pozorovanou četnost (P), která byla zjištěna z předložených zpráv o výsledku přezkoumání hospodaření územních samosprávních celků za roky 2009 a 2010. Čísla v závorce znamenají očekávanou četnost (O), která byla vypočítána pomocí vzorce, jak uvádí M.Chráška ve své publikaci Metody pedagogického výzkumu.

Četnost „88,2“ byla vypočítána:

$$O = \frac{177 \times 264}{530} = 88,2$$

Postupně byla vypočítána všechna pole očekávané četnosti pro kontingenční tabulku a její výsledky dosazeny do tabulky č. 1.

Pro každé pole tabulky vypočítána hodnota dle vzorce:

$$\frac{(P - O)^2}{O}$$

Pro pole tabulky s četnostmi 164 (88,2) vychází hodnota: $\frac{(P-O)^2}{O} = \frac{(164-88,2)^2}{88,2} = 65,1$

Tímto způsobem byly vytvořeny všechny zbývající hodnoty kontingenční tabulky.

Testové kritérium χ^2 bylo vypočítáno jako součet hodnot pro všechna pole kontingenční tabulky:

$$\chi^2 = \frac{(P-O)^2}{O} = 65,1 + 6,6 + 35 + 64,7 + 6,6 + 34,7 = 212,7$$

	A	B	C	Σ
2009	164 (88,2)	80 (106,6)	20 (69,2)	264
2010	13 (88,8)	134(107,4)	119 (69,8)	266
Σ	177	214	139	530

Tabulka č. 1: Kontingenční tabulka

Dále byl určen počet stupňů volnosti tabulky pro vypočítanou hodnotu χ^2 dle vzorce. Kde „r“ je počet řádků a „s“ je počet sloupců.

$$f = (r - 1) \times (s - 1)$$
$$f = (2 - 1) \times (3 - 1) = 2$$

Pro vypočítaný počet stupňů volnosti „2“ a pro zvolenou hladinu významnosti „0,05“ (dle statistických tabulek) byla zjištěna kritická hodnota testového kritéria $\chi_{0,05^2}(2) = 5,991$.

Srovnání vypočítané hodnoty testového kritéria „212,7“ a hodnotou kritickou „5,991“, zjistíme, že vypočítaná hodnota je vyšší, a proto můžeme odmítnout nulovou hypotézu a přijímáme alternativní hypotézu:

H_A Výsledky kontrol z krajského úřadu mají vliv na hospodaření obcí ve Zlínském kraji.

Pomocí testu nezávislosti chí-kvadrátu pro kontingenční tabulku se dospělo se k závěru, že výsledky kontrol z krajského úřadu mají vliv na hospodaření obcí ve Zlínském kraji. V případě zrušení kontrol z krajského úřadu bychom očekávali rapidní zhoršení hospodaření obcí.

5.1.5 Shrnutí

Na základě vlastního výzkumu bylo zjištěno, že obce nejčastěji porušují zkoumaný předmět přezkoumání hospodaření a to plnění příjmů a výdajů rozpočtu včetně peněžních operací, týkající se rozpočtových prostředků. Zdůvodněním by mohl být velký výčet požadavků na rozpočtový proces, tzn. sestavení rozpočtového výhledu, rozpočtového provizoria, vypracování návrhu rozpočtu, změny rozpočtu a sestavení závěrečného účtu obce. Přesná zjištění co přesně a v kolika případech bylo porušeno, je analyzováno v samostatném oddíle s pomocí využití grafů.

Další významné porušení bylo zaznamenáno u předmětu přezkoumání vyúčtování a vypořádání finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, k rozpočtům krajů, k rozpočtům obcí, k jiným rozpočtům, ke státním fondům a dalším osobám, a to v roce 2010, kdy toto porušení bylo zjištěno mnohonásobným překročením oproti minulému roku o více než tisíc procent. Za vysvětlení by se dalo pokládat přidělení velkého množství dotací vůči rozpočtu obcí.

Nedostatky byly následně ověřeny i u předmětu přezkoumání nakládání a hospodaření s majetkem ve vlastnictví územního celku. Explikací jsou zřejmě velké pohyby majetku obcí při nákupu či prodeji obecního pozemku.

Poslední a zároveň nejvýznamnější porušení došlo u předmětu přezkoumání účetnictví vedené územním celkem. Objasnění bychom mohli nalézt v povinnosti vedení účetnictví pro všechny obce bez rozdílu. A hlavně novelizací zákona o účetnictví, jehož část nabyla účinnosti v roce 2009 a plně účinný byl při sestavení závěrky za rok 2010.

V této podkapitole je dále analyzováno, který paragraf zákona o obcích byl nedostačující a v kolika případech tomu tak bylo. Nález nebyl tak početný, abych k němu mohla zaujmout stanovisko, výsledky jsou však uvedeny v příslušných grafech daného oddílu. Pod každým oddílem jsou uvedeny popisy daných chyb.

V závěru této podkapitoly byla stanovena otázka, zda kontroly z krajského úřadu ovlivňují výsledky finančního hospodaření obcí. Pomocí testu nezávislosti chí-kvadrátu pro kontingenční tabulku bylo dospěno k závěru, že výsledky kontrol z krajského úřadu mají vliv na hospodaření obcí ve Zlínském kraji. V případě zrušení kontrol lze očekávat rapidní zhoršení hospodaření obcí.

5.2 Případové studie územních samosprávných celků

V dané podkapitole jsou popsány případové studie z oblasti přezkoumání hospodaření obcí. Podkapitola obsahuje jednotlivé oddíly, které jsou zaměřeny na charakteristiku dané obce a pro přiblížení její základní znaky. Další oddíl je věnován rozpočtu obce, dále pak zřizovaným organizacím obce, zejména mateřské a základní školy, majetek obce a v neposlední řadě účetnictví obce.

V této kapitole jsou zahrnuty dvě případové studie obce „A“ a obce „B“. U obce „A“ bylo provedeno jednorázové přezkoumání hospodaření a u obce „B“ bylo provedeno dílčí přezkoumání hospodaření kontrolory Krajského úřadu za rok 2010. Obec „A“ byla klasifikována bez nedostatků, kdežto u obce „B“ byly zjištěny docela závažná porušení daných zákonů. Záměrně nejsou uvedeny názvy obcí a obce jsou pojmenovány dle uvážení jako obec „A“ a obec „B“. U obce „B“ je poukázáno na nedostatky, kterých se dopustila a jsou zde navrženy opatření pro odstranění daných nedostatků.

V závěru této podkapitoly je upozorněno na rizika, která hrozí obcím při nedodržení daných právních předpisů.

5.2.1 Charakteristika obce

OBEC „A“

Jedná se o malou obec, která se nachází v okrese Kroměříž. Obec měla k 31. 12. 2010 k trvalému pobytu hlášeno 230 obyvatel. Průměrný věk v obci je 36,86 let. V obci není k dispozici pošta, zdravotní středisko, policie ani škola. Obec má vlastní mateřskou školu, jejíž je zřizovatel. V obci je dále k dispozici vodovod, plynofikace a kanalizace.

Zastupitelstvo obce má sedm členů. Starosta a místostarosta zastávají funkci neuvolněného člena zastupitelstva. V obci je zřízen finanční výbor, kontrolní výbor a výbor pro občanské záležitosti. Každý výbor má tři členy, z nichž jeden je předseda výboru.

Účetnictví obce zajišťuje starší paní na zkrácený úvazek. Úřední hodiny v obci jsou pouze dvě hodiny a to pondělí a čtvrtek v odpoledních hodinách.

V obci fungují spolky Sbor dobrovolných hasičů a Sportovní klub.

Mateřská škola zaměstnává tři zaměstnance, ředitelku školy, učitelku a provozního pracovníka. Mateřskou školu navštěvuje celkem 28 dětí, děti přijíždí do školky i z okolních vesnic, kde mateřská škola k dispozici není.

Jelikož má obec jen 230 obyvatel a neúčtuje o hospodářské činnosti, bylo provedeno v obci jednorázové přezkoumání hospodaření obce za rok 2010.

OBEC „B“

Obec se nachází v okrese Zlín, k 31. 12.2010 měla k trvalému pobytu hlášeno celkem 1710 obyvatel. Průměrný věk obyvatel v obci je 36 let. V obci je k dispozici pošta a zdravotní středisko. Obec je zřizovatelem mateřské školy a základní školy prvního stupně. V obci se nachází vodovodní řád, obec je plynofikována a má svou vlastní kanalizaci s likvidací odpadních vod.

Zastupitelstvo obce má 15 členů. Starosta zastává funkci uvolněného člena zastupitelstva a místostarostka funkci neuvolněného člena zastupitelstva. V obci je zřízen finanční výbor a kontrolní výbor. Radu obce tvoří sedm členů zastupitelstva.

Účetnictví obce v roce 2010 zajišťuje soukromá firma a to na základě Smlouvy o zpracování ekonomiky, podklady pro zaúčtování daných případů zajišťují dvě mladé slečny. Úřední hodiny v obci jsou pondělí a středa od 7:30 do 16:30 hod, pracovní doba úterý, středa a pátek je od 7:30 do 15:30 hod.

V obci jsou založeny dobrovolné organizace a spolky a to fotbalový klub, ženský pěvecký sbor, mužský pěvecký sbor, dětský folklorní soubor, divadelní soubor, sbor dobrovolných hasičů, myslivecký spolek, rybářský spolek a český zahrádkářský svaz.

Jelikož má obec 1710 obyvatel bylo v obci provedeno dílčí i konečné přezkoumání hospodaření obce za rok 2010.

5.2.2 Rozpočet obce

OBEC „A“

Návrh rozpočtu obce byl na rok 2010 zpracován na straně příjmů i výdajů v členění dle jednotlivých tříd a jednotlivých položek. Návrh rozpočtu byl sestaven jako schodkový na straně příjmů ve výši 1 600 000 Kč a na straně výdajů 1 800 000 Kč, záporné saldo ve výši - 200 000 Kč. Obec měla návrh rozpočtu vyvěšený od 1. 12. 2009 do 17. 12. 2009, datum bylo shodné i s datem vyvěšení na elektronické desce obce.

Obec nehospondařila dle pravidel rozpočtového provizoria, jelikož měla schválený rozpočet před 1. dnem kalendářního roku.

Zastupitelstvo obce schválilo rozpočet v navržené podobě, jako schodkový. Schválený rozpočet byl neprodleně rozepsán ve schválené podobě do Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu.

Změny schváleného rozpočtu prováděla obec rozpočtovými opatřeními. V roce 2010 provedla obec celkem dvě rozpočtová opatření. Provedenými změnami rozpočtu došlo k navýšení schválených příjmů na částku 3 000 000 Kč a výdajů na částku 1 900 000 Kč. Úpravami došlo ke změně salda na částku + 1 100 000 Kč. Největší položka na straně příjmů tvořila přijatá dotace ze Státního zemědělského intervenčního fondu na akci „vybudování víceúčelového hřiště v obci“.

Návrh rozpočtu obce vycházel z rozpočtového výhledu, který byl sestaven na roky 2010 – 2012 a byl schválen starostou obce dne 16. 10. 2009. Rozpočtový výhled byl zveřejněn na úřední desce obce od 16. 10. do 17. 12. 2009. Byl sestaven dle členění jednotlivých paragrafů (OdPa).

Obec měla zpracovaný Závěrečný účet za rok 2009. Návrh závěrečného účtu obce byl vyvěšen od 22. 3. 2010 do 26. 4. 2010 na úřední i elektronické desce. Součástí závěrečného účtu byla i Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření obce. Zastupitelstvo obce schválilo závěrečný účet usnesením č. 2, dne 26. 4. 2010 výrokem – bez výhrad.

OBEC „B“

Obec měla návrh rozpočtu zpracována na rok 2010 na straně příjmů i výdajů v členění dle jednotlivých tříd a výsledného financování. Návrh rozpočtu měla obec sestaven jako vyrovnaný s příjmy i výdaji ve výši 18 300 000 Kč, kde ve výdajích měla zahrnutu splátku úvěru ve výši 1 600 000 Kč. Návrh rozpočtu na rok 2010 měla obec na úřední desce obce vyvěšený od 23. 2. 2010 do 10. 3. 2010. **Obec nesplnila zákonnou povinnost zveřejnit návrh rozpočtu po dobu 15 dnů. Obec neměla zveřejněný návrh rozpočtu v elektronické podobě umožňující dálkový přístup.**

Vzhledem k tomu, že obec schválila rozpočet na rok 2010, až na jednání zastupitelstva dne 10. 3. 2010 měla hospodaření usměrňováno rozpočtovým provizoriem. Rozpočtové provizorium bylo schváleno usnesením č. 4/2009 na jednání zastupitelstva obce dne 9. 12. 2009. Rozpočtové provizorium tvořilo celkové příjmy ve výši 16 100 000 Kč a celkové výdaje ve výši 12 234 000 Kč a splátka úvěru ve výši 2 300 000 Kč. Zastupitelstvo stanovilo čerpání výdajů do výše 1/12 na vlastní činnost, hospodářskou činnost a příspěvek základní a mateřské škole.

Návrh rozpočtu obce byl schválen usnesením č 1/2010 zastupitelstvem obce dne 10. 3. 2010 v navržené podobě. Schválený rozpočet byl rozepsán v podrobném členění na jednotlivé příjmové a výdajové položky a je uveden ve sloupci I Výkazu pro hodnocení a plnění rozpočtu **v odlišné podobě než byl rozpočet schválen.**

Obec při změnách rozpočtu neprováděla rozpočtová opatření, příjmy i výdaje byly ve Výkazu pro hodnocení a plnění rozpočtu překročeny či dokonce nerozpočtovány. **Obec porušila zákonnou povinnost provádět všechny změny rozpočtu rozpočtovým opatřením schválené v zastupitelstvu obce.**

Návrh rozpočtu obce vycházel z rozpočtového výhledu, který měla obec sestaven na roky 2010-2011. Rozpočtový výhled byl schválen zastupitelstvem obce dne 18.11.2009 a byl členěn na jednotlivé příjmové třídy (daňové, nedaňové, transfery a kapitálové) a na jednotlivé výdajové třídy (běžné a kapitálové).

Obec měla zpracovaný Závěrečný účet hospodaření obce za rok 2009. Návrh závěrečného účtu byl vyvěšen na Úřední desce po dobu 15 dnů, součástí vyvěšení byla i Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření obce. Zastupitelstvo obce schválilo Závěrečný účet „s výhradami“ a pověřilo radu obce a finanční výbor vypracováním opatření k nápravě s tím, že budou opatření předloženy na dalším zasedání zastupitelstva obce. **Obec nezveřejnila návrh**

Závěrečného účtu po dobu 15 dnů na elektronické úřední desce umožňující dálkový přístup.

5.2.3 Zřizované organizace

OBEC „A“

Obec je zřizovatelem mateřské školy od 1. ledna 2003. Kapacita školky je stanovena na 50 dětí. V roce 2010 navštěvovalo mateřskou školu 28 dětí od 2 do 7 let. Do školky jsou přijímány i děti z okolních vesnic. Školka je otevřena od 7:00 do 15:15 hodin. Výchovně-vzdělávací činnost a provoz mateřské školy zajišťují tři pracovníce, z nichž jedna je ředitelkou splňující podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, druhá pracovníce je učitelkou a třetí zastává funkci školnice a zároveň provádí výdej obědů.

Příspěvková organizace má vypracovány základní dokumenty tzn. organizační řád, provozní řád a školní řád.

Při schválení rozpočtu na rok 2010 obec písemně sdělila příspěvkové organizaci neinvestiční příspěvek ve výši 60 000 Kč na výdajové položce 5331 (neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím). Obec měla výdajovou položku zavedenu i ve Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu.

Obec prováděla kontrolu své příspěvkové organizace. Kontrolou nebyly zjištěny nedostatky zřizované organizace. Kontrolu prováděli členové finančního výboru.

Z rozvahy zřizované organizace byla zřejmá, stálá aktiva k 31. 12. 2010 byla ve výši 0 Kč. Aktiva ve výši 150 000 Kč se rovnala pasivům ve stejné výši. Zřizovaná organizace provedla na základě odpisového plánu odpisy u účtu 022 Samostatné movité věci a soubory movitých věcí ve výši 93 000 Kč. Příspěvková organizace účtuje o fondech: fond kulturních a sociálních potřeb, fond rezervní a fond rezervní z ostatního titulu. Obec schválila hospodaření mateřské školy za rok 2009.

Výnosy zřízené organizace z hlavní činnosti jsou ve výši 1 273 000 Kč a náklady 1 273 000 Kč. Vykázaný hospodářský výsledek před zdaněním z hlavní činnosti tak činí 0 Kč. Zřízená organizace nevykazuje hospodářskou činnost.

OBEC „B“

Základní škola je sloučena s mateřskou školou. Mateřská škola má dvě třídy s počtem dětí kolem 50. Základní a mateřská škola zaměstnává celkem 15 osob, ředitele základní a mateřské školy, čtyři pedagogické pracovníky pro mateřskou školu, čtyři učitelky pro

základní školu, jednu asistentku, uklízečku, provozního pracovníka, vedoucí školní jídelny a dvě kuchařky. Školní družina je umístěna v budově ZŠ a navštěvuje ji 39 žáků z 1. - 5. ročníku školy. Ve škole je zřízena i školská rada z 6 členů, vždy dva zástupci z řad rodičů, pedagogických pracovníků a zřizovatele.

Po schválení rozpočtu obce na rok 2010 sdělila ihned starostka obce ústně závazné ukazatele příspěvkové organizaci panu řediteli Mateřské a základní škole. Dle schváleného rozpočtu obce byla přidělena Základní a Mateřské škole na paragraf 3111 - předškolní zařízení výše 1 500 000 Kč. **Jelikož se jedná o sloučenou Mateřskou školu a první stupeň základní školy, měl být ve schváleném rozpočtu uveden paragraf 3117 - první stupeň základních škol a položka 5331 – neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím.**

Obec má dle platných právních předpisů provádět kontrolu své příspěvkové organizace, obec „B“ **za rok 2010 neprovedla kontrolu hospodaření své příspěvkové organizace.**

Obec měla k dispozici rozvahu zřízené organizace, aktiva v celkové výši se rovnala pasivům. Příspěvková organizace účtuje o fondech: fond kulturních a sociálních potřeb a fond z ostatních titulů. Zastupitelstvo obce schválilo Výsledek hospodaření příspěvkové organizace a nařídilo jeho rozdělení: na úhradu ztrát z minulých let a zbytek na převod do rezervního fondu.

Zřízená organizace nevykazuje hospodářskou činnost. Výnosy z hlavní činnosti a náklady z hlavní činnosti činní ztrátu, která byla shodná se zůstatkem syntetického účtu 493 – výsledky hospodaření běžného účetního období, vykazována v rozvaze.

5.2.4 Majetek obce

OBEC „A“

Obec měla uzavřeny tři nájemní smlouvy z předchozích let. Příjmy z pronájmu obecního pozemku (orné půdy) byly zaúčtovány na paragraf 3639 – komunální služby a územní rozvoj jinde nezařazené, položka 2131 – příjmy z pronájmu pozemků, ve výši 3 193 Kč. Příjem z pronájmu „staré jednoty“ byl zaúčtován na paragraf 3639 položka 2132 – příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí, ve výši 2 200 Kč. A příjem z pronájmu místa na parkovné byl zaúčtován na paragraf 6171 – činnost místní správy, položka 2132 ve výši 3 000 Kč.

Obec neuzavřela v roce 2010, žádnou smlouvu o převodu majetku (koupě, prodej, směna či převod), o přistoupení k závazku, o půjčce, o ručení, o uznání závazku, o věcných břemenech, o výpůjčce, smlouvu zástavní ani smlouvu o úvěru.

Jelikož obec v roce 2010 neprodávala žádný obecní majetek, neměla tudíž zveřejněn ani záměr obce na úřední desce.

OBEC „B“

Obec uzavřela v roce 2010 kupní smlouvu jako prodávající na prodej pozemku p.č. XX o výměře 32 m², kupní cena ve výši 3 500 Kč. Obec „B“ měla zpracovanou kupní smlouvu a záměr na prodej pozemku, který byl vyvěšen na úřední desce obce po dobu stanovou zákonem. Zastupitelstvo obce schválilo prodej pozemku na svém zasedání. Příjem z pozemku byl zaúčtován ve Výkazu pro hodnocení a plnění rozpočtu na položce 3111 - příjmy z prodeje pozemků.

Obec „B“ neuzavřela v roce 2010 žádnou smlouvu o úvěru, o věcných břemenech ani smlouvu o ručení.

5.2.5 Účetnictví a výkazy obce

OBEC „A“

Obec měla zpracovanou Směrnici pro vedení účetnictví s účinností do roku 2004. Součástí směrnice byly podpisové vzory. **S platností od 1. 1. 2010 došlo ke změnám v příslušných právních předpisech a obec měla mít zpracovanou novou směrnici.**

Obec „A“ za rok 2010 sestavila Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu se skutečnými příjmy ve výši 3 000 000 Kč upravený rozpočet na 99,99 % a výdaji ve výši 1 900 000 Kč upraveného rozpočtu 99 %. Příjmy byly členěny na daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté transfery. Výdaje členěny na běžné a kapitálové. Obec sestavila hlavní knihu a účetní deník, který obsahoval syntetický účet, analytický účet, paragraf, položka, stranu má dáti a dal. Výkaz zisku a ztrát obce obsahoval výnosy a náklady, obec nevykazovala hospodářskou činnost. Výsledek hospodaření obce po zdanění byl shodný s údajem v rozvaze na syntetickém účtu 493 – výsledek hospodaření běžného účetního období. Rozvahu a přílohy rozvahy měla obec též sestavenou, aktiva se rovnala pasivům, v příloze rozvahy byly rozčleněny stavby a pozemky.

Účtový rozvrh obce „A“ byl sestaven v účetním programu a obsahoval popis syntetického účtu, analytického účtu a popis.

Obec evidovala pohledávky krátkodobé a dlouhodobé, závazky krátkodobé a dlouhodobé. Majetek obec „A“ evidovala na inventurních kartách, které byly přílohou inventarizace, kterou obec za rok 2010 provedla. Obec doložila i inventurní soupisy majetku a závazků.

Dohodu o hmotné odpovědnosti má obec podepsánu z účetní obce od roku 2006.

Knihu odeslaných a přijatých faktur vedla obec v evidenci ručně za pomoci výpočetní techniky.

Pokladní deník vedla obec ručně. K pokladnímu dokladu výdej a příjem byly dokládány stvrzenky, paragony, cestovní příkazy a další. Aktuální stav pokladny byl ke konci roku 2010 nulový, peněžní prostředky z pokladny byly uloženy na bankovní účet obce.

OBEC „B“

Obec „B“ měla zpracovanou směrnici o oběhu účetních dokladů s účinností od roku 2010, kde byly zaznamenány změny z nově vyplývajících právních předpisů včetně podpisových vzorů.

Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu, měla obec sestaven, který obsahoval členění příjmů na daňové, nedaňové, kapitálové, přijaté dotace a konsolidace příjmů s procentem upraveného rozpočtu 125 % a výdaje běžné, kapitálové a konsolidace výdajů po upraveném rozpočtu plněno na 156 %. Hlavní knihu měla obec sestavenou pomocí účetního programu. Výkaz zisku a ztrát obsahoval výnosy a náklady po zdanění, odpovídaly syntetickému účtu 493 – výsledek hospodaření běžného účetního období. Rozvaha obsahovala aktiva a pasiva, která se rovnala. **V rozvaze byla uvedena jiná částka na účtu 261 - běžné účty, než vykazovala Hlavní účetní kniha a Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu na paragrafu 6171 – činnost místní správy a položce 5182 – poskytnuté zálohy vlastní pokladně.** Na podrozvaze účet 902 a 903 neměla obec evidován, žádný zůstatek, obec má mít na účtu 903 evidován majetek svěřený příspěvkové organizaci a na účtu 902 drobný majetek, který není zahrnut v evidenci majetku v rozvaze. **Obec neměla rozčleněny pozemky a budovy do skupin v příloze rozvahy.** Obec měla zpracován účtový rozvrh na 150 stran, což je zbytečně velký rozsah. **Obec má mít zpracovaný aktuální rozvrh v přiměřeném rozsahu, podle kterého pracuje celý rok.**

Obec evidovala pohledávky a závazky na krátkodobé a dlouhodobé. **Obec neuskutečnila předpis pohledávek na účtu 315 – jiné pohledávky z hlavní činnosti, za místní poplatky na začátku roku 2010.**

Obec evidovala majetek dle inventárních knih a provedla inventarizaci majetku a závazků, kterou doložila inventurními soupisy.

Dohody o hmotné odpovědnosti s pracovníky, kteří odpovídají za finanční operace, byly vyhotoveny.

Obec nevedla evidenci přijatých a odeslaných faktur dle číselné řady. Každá přijatá a odeslaná fakturu musí být zavedena do Knihy odeslaných faktur nebo Knihy přijatých faktur a je jí přiřazeno evidenční číslo.

Obec vedla příjmovou pokladnu a výdajovou pokladnu odděleně. Pokladní doklady byly založeny v evidenci obce a aktuální pokladní hotovost byla ke konci roku nulová, jelikož zůstatek příjmové i výdajové pokladny byl převeden na bankovní účet obce „B“.

SHRNUTÍ ROZDÍLŮ MEZI OBCÍ „A“ A OBCÍ „B“

Obec „A“ je malá, myslím tím, do pětiset obyvatel, starosta obce je neuvolněný, paní účetní je zaměstnána jen na zkrácený úvazek a kontroloři krajského úřadu vykonali jen jednorázové přezkoumání a v tomto případě nebyly zjištěny žádné chyby a nedostatky.

Obec „B“ ač je velká a o její hospodaření se stará uvolněný starosta, dvě paní, které zajišťují podklady pro účetní firmy a účetní firma, která se stará o účetnictví obce, kontroloři vykonaly dílčí přezkoumání, při kterém byla obec upozorněna na některé chyby a jejich odstranění, přesto se tak nestalo a obec nevykazuje v přinejmenším tak dobré výsledky jako obec „A“ u které nebylo zjištěno, žádné porušení.

Obec „A“ a obec „B“ jsem si vybrala záměrně, jelikož nelze srovnávat malou obec s velkou obcí, neboť rozhodující je lidský faktor těchto kontrol, který je směrodatný pro bezchybné vedení hospodaření obce. Proto bych závěrem doporučila starostům a účetním obcí návštěvu školení. Téma školení jsem se snažila navrhnout dle zkoumaných oblastí mé diplomové práce a zjištěných nedostatků v nich.

5.2.6 Návrh školení pro starosty a účetní obcí:

- **rozpočtový proces** (návrh rozpočtu, změny rozpočtu, rozpočtový výhled, schválení rozpočtu, změny rozpočtu a sestavení závěrečného účtu),
- **zřizované organizace obce** (zřizovací listina, finanční hospodaření zřízené organizace, kontroly zřízených organizací),
- **majetek obce a neplatnost smlouvy** (záměry obce, právní úkony při uzavírání smluv, věcná břemena, podpisy smluv, sestavení jednotlivých smluv),
- **účetnictví obce** (zákon o účetnictví, sestavení uzávěrky roku, rozpočtová skladba),
- **správní delikty** (za jaký úkon hrozí obci správní delikt).

Podrobnější členění navrhnutého školení

Rozpočet

- Návrh rozpočtu
 - byl roční rozpočet vypracován v návaznosti na vlastní rozpočtový výhled,
 - byl rozpočet zpracován v třídění podle rozpočtové skladby (*správním deliktem je, nezpracování rozpočtu v třídění podle rozpočtové skladby*),
 - byly do návrhu rozpočtu zahrnuty jen ty transfery, které jsou přijaty na základě rozhodnutí či smlouvy o poskytnutí transferu,
 - pokud se obec podílí na realizaci projektu z rozpočtu Evropské unie, obsahuje rozpočet stanovený objem finančních prostředků účelově určených na spolufinancování projektu (*správním deliktem je, pokud rozpočet neobsahuje stanovený objem finančních prostředků účelově určených k financování projektu z Evropské unie*),
 - byl návrh rozpočtu zveřejněn vhodným způsobem a ve vhodném rozsahu na úřední desce a v elektronické podobě způsobem umožňující dálkový přístup, a to nejméně 15 dnů před dnem jeho projednání v zastupitelstvu obce (*správním deliktem je, když nebyl zveřejněn návrh rozpočtu nejméně po dobu 15 kalendářních dnů na úřední i elektronické desce*).
- Rozpočtové provizorium
 - sestavila a schválila obec k 1. lednu rozpočtového roku pravidla rozpočtového provizoria, pokud před tímto datem neschválila rozpočet,
 - stanovilo zastupitelstvo obce pravidla rozpočtového provizoria,
 - po dobu neschváleného rozpočtu se řídila obec pravidly rozpočtového provizoria (*správním deliktem je, pokud pravidla rozpočtového provizoria chybí nebo pokud se podle nich nehosподаří*),
 - zda příjmy a výdaje uskutečněné v době rozpočtového provizoria se staly příjmy a výdaji schváleného rozpočtu.
- Schválený rozpočet
 - byl schválen rozpočet před 1. lednem rozpočtového roku,
 - byl schválen rozpočet jako vyrovnaný, přebytkový či schodkový,
 - v případě schválení schodkového rozpočtu musí být stanoveno, jak bude schodek zajištěn: finančními prostředky z minulých let; smluvně

zabezpečenou půjčkou, úvěrem nebo návratnou finanční výpomocí; prodejem finančních aktiv (cenné papíry, další finanční investice),

- byl rozpočet projednán v třídění dle platné rozpočtové skladby, a vyjadřoval závazné ukazatele, jimiž se mají povinně řídit (právnícké osoby zřízené nebo založené obcí; další osoby, které jsou příjemci dotace z rozpočtu obce).
- Změny rozpočtu – rozpočtová opatření
 - byly změny rozpočtu prováděny rozpočtovými opatřeními,
 - byla rozpočtová opatření evidována dle časové posloupnosti (*správním deliktem je, pokud změny rozpočtu nejsou prováděna rozpočtovým opatřením nebo nejsou rozpočtová opatření evidována dle časové posloupnosti*),
 - byla rozpočtová opatření projednána a schválena zastupitelstvem obce, rada a starosta je oprávněn provádět změny rozpočtu, jen v rozsahu svěřeném zastupitelstvem obce,
 - byla prováděna rozpočtová opatření v případě změny finančního vztahu k jinému rozpočtu, v případě změn závazných ukazatelů vůči jiným osobám nebo hrozí schodek rozpočtu.
- Rozpočtový výhled
 - měla obec sestaven rozpočtový výhled (*správním deliktem je, nesestavení rozpočtového výhledu*),
 - byl rozpočtový výhled sestaven na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků,
 - byl sestaven rozpočtový výhled zpravidla na 2 – 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet,
 - obsahuje rozpočtový výhled údaje o příjmech a výdajích.
- Hospodaření podle rozpočtu a kontrola
 - uskutečňovalo se finanční hospodaření obce podle schváleného rozpočtu,
 - vykonávala obec kontrolu svého hospodaření podle zákona o finanční kontrole ve veřejné správě po celý rozpočtový rok (*správním deliktem je, není-li prováděna finanční kontrola vlastního hospodaření na základě zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě*).
- Závěrečný účet

- byl sestaven závěrečný účet obce,
- obsahoval závěrečný účet stanovené náležitosti včetně finančního hospodaření obce, zřízených organizací nebo založených právnických osob,
- zda obec zajistila přezkoumání svého hospodaření za uplynulý kalendářní rok (*správním deliktem je, pokud obec nepožádá krajský úřad o provedení přezkoumání hospodaření nejpozději do 31. ledna roku následujícího po roce, za který má být přezkoumání provedeno a nedoloží informaci o uzavření smlouvy s auditorem o provedení přezkoumání hospodaření za uplynulý kalendářní rok*).

Zřizovaná organizace

- Dokumenty zřizované organizace
- Závazné ukazatele
 - byly po schválení rozpočtu obce sděleny závazné ukazatele zřizované organizaci, která je povinna se jimi řídit.
- Zřizovací listina
 - obsahovala zřizovací listina přepsané náležitosti (úplný název zřizovatele; název, sídlo příspěvkové organizace a její identifikační číslo; vymezení hlavního účelu a tomu odpovídajícího předmětu činnosti; označení statutárních orgánů a způsob jakým vystupují jménem organizace; vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele, který předává k hospodaření zřizované organizace; vymezení práv související s efektivním a ekonomicky účelným využitím svěřeného majetku; okruhy doplňkové činnosti navazující na hlavní účel příspěvkové organizace; vymezení doby, na kterou je organizace zřízena).
- Výkazy zisku a ztrát zřízené organizace
 - náklady a výnosy zřízené organizace z hlavní činnosti a hospodářské činnosti.
- Rozvaha zřízené organizace
 - aktiva se rovnají pasivům, kolik činí stálá aktiva,
 - byl rozdělen zlepšený výsledek hospodaření do rezervního fondu a fondu odměn v souladu se schválením zřizovatele,

- byl zřizovatelem schválený odpisový plán.
- Fondy zřízené organizace
 - byla tvorba a použití fondu v souladu se zákonem.
- Kontrola zřizované organizace
 - provádí zřizovatel kontrolu hospodaření příspěvkové organizace,
 - pokud zřizovaná organizace porušila rozpočtovou kázeň, uložil jí zřizovatel odvod do svého rozpočtu ve výši neoprávněně použitých finančních prostředků,
 - prominul zřizovatel příspěvkové organizace odvod na základě písemné žádosti zřízené organizace.

Záměr obce nakládat s majetkem

- zveřejnila obec, před rozhodnutím o uzavření smlouvy o prodeji, směně, darování, pronájmu nebo výpůjčce nemovitého obecního majetku, svůj záměr po dobu nejméně 15 dnů před rozhodnutím v příslušném orgánu obce vyvěšením na úřední desce obecního úřadu (*pokud ne, je úkon neplatný od začátku*),
- zda v záměru obce byly jasně specifikovány majetkové úkony - prodej, směna, pronájem.

Neplatnost smlouvy:

- nezveřejnění záměru obce při nakládání s majetkem před rozhodnutím orgánu obce,
- uzavření smlouvy bez souhlasu orgánu obce,
- uzavření smlouvy se souhlasem orgánu, který nebyl k rozhodnutí věci věcně příslušný,
- uzavření smlouvy, jejíž schválení bylo projednáno jen na pracovních poradách zastupitelstva obce,
- nesoulad mezi usnesením orgánu obce a uvedením ve smlouvě,
- neuvedení základních údajů v usnesení obecního orgánu pro případ identifikace majetku.

Účetnictví a výkazy obce

- měla obec vypracovány vnitřní předpisy a směrnice (např. o majetku, o oběhu účetních dokladů, účetní osnovu, směrnici k inventarizaci)

- sestavila obec výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu Fin 2-12, hlavní knihu, účetní deník, výkaz zisku a ztrát, rozvahu, přílohu rozvahy,
- měla obec sestavený účtový rozvrh vycházející ze směrné úctové osnovy, v němž jsou uvedeny potřebné k zaúčtování všech účetních případů a k sestavení účetní závěrky,
- evidovala obec pohledávky do splatnosti a po splatnosti,
- evidovala obec závazky,
- evidence majetku dle inventárních knih,
- provedla obec inventarizace majetku a závazků, doložena inventurními soupisy majetku a závazků,
- byly doloženy dohody o hmotné odpovědnosti s pracovníky obecního úřadu,
- byly předloženy knihy došlých faktur a odeslaných faktur,
- správnost vedení pokladní knihy, pokladních dokladů a aktuální pokladní hotovost,
- provázanost rozpočtu a účetnictví.

Správní delikty:

- nezpracuje rozpočtový výhled,
- nehospodaří podle pravidel rozpočtového provizoria,
- neprovede změny schváleného rozpočtu,
- nezpracuje rozpočet v třídění podle rozpočtové skladby, dle vyhlášky Ministerstva financí,
- neprovede rozpis schváleného rozpočtu,
- nevykonává kontrolu svého hospodaření ve smyslu zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě,
- nezajistí přezkoumání svého hospodaření za uplynulý kalendářní rok,
- zpracuje rozpočet, který neobsahuje stanovený objem finančních prostředků účelově určených na spolufinancování programu nebo projektu Evropské unie,
- nezveřejní návrh rozpočtu,
- nezveřejní návrh závěrečného účtu.

ZÁVĚR

V diplomové práci jsem se zabývala přezkoumání hospodaření obcí prováděné kontrolory Krajského úřadu ve Zlíně. **Cílem teoretické části** bylo objasnit problematiku přezkumu hospodaření územních samosprávných celků. **Cílem empirické části** bylo definování základních porušení právních předpisů, která vyplývají z jejich nedodržení v rámci hospodaření obcí a současně navrhnout opatření a postupy k odstranění těchto nedostatků.

V praktické části jsem se věnovala podrobné charakteristice jednotlivých vybraných zákonů. Popsala jsem jednotlivé právní předpisy zabývající se pojmy obec, přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků, hospodaření územních samosprávných celků a zřizované organizace územních samosprávných celků.

Praktickou část jsem si rozdělila na dva úseky. V prvním úseku jsem pomocí vlastního výzkumu analyzovala nejčastější porušení předmětu přezkoumání a na jednotlivé předměty přezkoumání navazující právní předpisy, které byly porušeny. Vlastní výzkum jsem prováděla u obcí ze Zlínského kraje za období 2009, 2010 a 1. pol. roku 2011. Poslední část prvního úseku byla stanovena otázka: „zda přezkum hospodaření ovlivňuje hospodaření obcí ve Zlínském kraji“.

Získané informace jsem popsala **ve shrnutí za prvním úsekem**, kde jsem se snažila charakterizovat jednotlivé porušení a zdůvodnění daných porušení. Na základě vlastního výzkumu bylo zjištěno, že obce nejčastěji porušují zkoumaný předmět přezkoumání hospodaření a to plnění příjmů a výdajů rozpočtu včetně peněžních operací, týkající se rozpočtových prostředků. Další významné porušení bylo zaznamenáno u předmětu přezkoumání vyúčtování a vypořádání finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, k rozpočtům krajů, k rozpočtům obcí, k jiným rozpočtům, ke státním fondům a dalším osobám, a to v roce 2010, kdy toto porušení bylo zjištěno mnohonásobným překročením proti minulému roku. **K nejvýznamnějšímu porušení došlo** u předmětu přezkoumání účetnictví vedené územním celkem. V závěru podkapitoly praktické části jsem si stanovila otázku, zda kontroly z krajského úřadu ovlivňují výsledky finančního hospodaření obcí. Pomocí testu nezávislosti chí-kvadrátu pro kontingenční tabulku jsem dospěla k závěru, **že výsledky kontrol z krajského úřadu mají vliv na hospodaření obcí ve Zlínském kraji.**

Ve druhém úseku jsem se zabývala případovými studii obcí ze Zlínského kraje, obcí „A“ u které bylo provedeno jednorázové přezkoumání kontrolory krajského úřadu a obcí „B“ u které bylo provedeno dílčí přezkoumání kontrolory krajského úřadu. Za případovými studii jsem uvedla shrnutí malé a velké obce při hospodaření. Za posledním oddílem

praktické části jsem na základě zjištěných nedostatků navrhla téma školení, které by měli starostové a účetní takových obcí navštívit, v případě, že si nejsou jisti v daných oblastech.

Návrh školení jsem koncipovala dle největšího počtu zjištěných nedostatků v mé diplomové práci u předmětu přezkoumání. Navrhnutá školení by měli samozřejmě absolvovat nově zvolení členové zastupitelstva a pravidelně účetní po novelizaci daných právních předpisů. V současné době je trh se školeními přesycen, a není snadné si vybrat správné školení, které by zahrnovalo potřebné informace. Při výběru školení bychom měli vycházet hlavně z doporučení ostatních osob, jež se v této oblasti pohybují a denně s ní pracují. Rady mohou také účetní získávat od pracovníků, kteří se starají o jejich účetní programy a uprady těchto programů.

V roce 2012 byla vydána knižní publikace, která je určena pro rozpočtáře tedy i vedení obcí pro starosty a místostarosty a obsahuje rozpočtovou skladbu, komentáře k položkám a paragrafům, příklady z praxe, rozpočtový proces a aktualizované vzory dokumentace rozpočtu. Závěrem bych chtěla doporučit pracovníkům obcí a zastupitelům obcí, kteří se starají o hospodaření obce, aby pravidelně navštěvovali školení a sledovali trh s vydanými knižními publikacemi, které mohou sloužit jako dobrý pomocník při každodenní práci.

Má diplomová práce poslouží zejména starostům, účetním a kontrolorům z krajského úřadu při jejich každodenní práci. Jelikož zde naleznou vybrané právní předpisy pro provedení přezkoumání hospodaření územních celků, analýzy nejčastějších porušení těchto právních předpisů, srovnání malé a velké obce a vytyčeny možnosti porušení zákonů, ověření stanovené hypotézy testem nezávislosti chí-kvadrátu pro kontingenční tabulku, návrh školení, které obsahuje upozornění, za jaký úkon hrozí správní delikt s pokutou do výše 1 mil. Kč.

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Kontingenční tabulka

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: Plnění příjmů a výdajů rozpočtu včetně peněžních operací, týkající se rozpočtových prostředků

Graf č. 2: Finanční operace, týkající se tvorby a použití peněžních fondů

Graf č. 3: Náklady a výnosy podnikatelské činnosti územního celku

Graf č. 4: Finanční operace, týkající se cizích zdrojů ve smyslu právních předpisů o účetnictví

Graf č. 5: Vyúčtování a vypořádání finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, k rozpočtům krajů, k rozpočtům obcí, k jiným rozpočtům, ke státním fondům a k dalším osobám

Graf č. 6: Nakládání a hospodaření s majetkem ve vlastnictví územního celku

Graf č. 7: Zadávání a uskutečňování veřejných zakázek, s výjimkou úkonů a postupů přezkoumávaných orgánem dohledu podle zákona o veřejných zakázkách

Graf č. 8: Stav pohledávek a závazků a nakládání s nimi

Graf č. 9: Účetnictví vedené územním celkem

Graf č. 10: Přijetí opatření k nápravě chyb a nedostatků uvedených v zápise

Graf č. 11: Rozpočet územního samosprávného celku a svazku obcí

Graf č. 12: Vypracování rozpočtu územního samosprávného celku

Graf č. 13: Rozpočtové provizorium

Graf č. 14: Rozpis rozpočtu

Graf č. 15: Hospodaření podle rozpočtu a kontrola

Graf č. 16: Změny rozpočtu

Graf č. 17: Závěrečný účet

Graf č. 18: Záměry obce

Graf č. 19: Odměny členů zastupitelstva obce

Graf č. 20: Zápis ze zasedání zastupitelstva

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A DALŠÍCH PRAMENŮ

ODBORNÁ LITERATURA

1. GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000. ISBN 80-85931-79-6.
2. HŮLKOVÁ, J., KOUKOLOVÁ, D., ŠTABERŇÁK J. *Rámcová náplň přezkoumání hospodaření obcí a dobrovolných svazků obcí na rok 2011*. České Budějovice: Krajský úřad Jihočeského kraje, odbor ekonomický, 2011.
3. CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu. Základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.
4. JECH, J. a kol. *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2010*. 1. vydání. Praha: Svaz měst a obcí České republiky, 2010. ISBN 978-80-254-8660-3.
5. KOUDELKA, Z. A kol. *Zákon o obcích (obecní zřízení). Komentář*. 4. vydání. Praha: Linde, a.s., 2009. ISBN 978-80-7201-760-7.
6. KRÁLÍČEK, V. *Zákon o auditorech. Komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2009. ISBN 978-80-7357-464-2.
7. LUKÁŠKOVÁ, E., NEDOROST, L. *Veřejná ekonomika II*. 1. vydání. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2010. ISBN 978-80-7318-954-9.
8. NOVÁKOVÁ, Š. *Reforma účetnictví ve vybraných účetních jednotkách II. díl*. 1. vydání. Praha: Oeconomica, 2011. ISBN 978-80-245-1797-1.
9. PETEROVÁ, H. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků a jeho přezkum*. 2. vydání. Praha: Institut pro místní správu, 2008. ISBN 80-86976-13-6.

10. VOLTNEROVÁ MADEROVÁ, K., TĚGL, P. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací územního samosprávného celku*. 2. vydání. Olomouc: Anag, spol. s.r.o., 2011. ISBN 978-80-7263-664-8.

INTERNETOVÉ ZDROJE

1. ČESKO. *INSTITUT PRO VEŘEJNOU SPRÁVU PRAHA*. [online] [cit. 2012-02-26]
Dostupné z: <http://www.institutpraha.cz/prubeh-overeni-zvlastni-odborne-pusobilosti-zkouskou>
2. *OBEC*. [online] [cit. 2012-03-02]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Obec>

PRÁVNÍ PŘEDPISY

1. ÚPLNÉ ZNĚNÍ, *Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů*. Ostrava: Sagit, a.s., 2011. ISBN 978-80-7208-845-4.
2. ÚPLNÉ ZNĚNÍ, *Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí*. Ostrava: Sagit, a.s., 2011. ISBN 978-80-7208-838-6.
3. ÚPLNÉ ZNĚNÍ, *Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě*. Ostrava: Sagit, a.s., 2011. ISBN 978-80-7208-845-4.